

Stadsbyggnadsprogram för **Riddersvik**

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2018-11-29, Dnr 2013-11692

Samrådsversion, december 2018

Dnr 2013-11692

Stockholms
stad

Innehåll

Stadsbyggnadsprogrammet för Riddersvik har upprättats i tre delar. Den första delen beskriver syftet med programmet och ger en kort beskrivning av Riddersviks historia och den föreslagna utvecklingen. I delen "Vision och gestaltning" beskrivs visionen för Riddersvik som togs fram i samband med markanvisningstävlingen samt vilka gestaltningsprinciper som är viktiga att sträva efter. Den sista delen beskriver förslaget med offentliga rum, kvartersgator och kvartersmark. Här presenterar byggaktörerna själva sina förslag inom sina respektive kvarter.

Bakgrund och syfte	Vision och gestaltning	Föreslagen utveckling och bevarande
Inledning.....s.6	Vision.....s.12	Kulturhistoriskt värdefull miljö.....s.22
Riddersvik igår och idag.....s.8	Vision och gestaltning.....s.14	Offentliga rum.....s.26
Riddersvik imorgon - sammanfattning av förslaget.....s.10	Gestaltningssprinciper för ny bebyggelse.....s.16	Allmän plats.....s.28
	Gator.....s.16	Parker och grönområden.....s.34
	Förgårdsmark.....s.17	Ekosystemtjänster.....s.42
	Entréer.....s.18	Ny bebyggelse.....s.44
	Gårdar.....s.19	Kvarter 1.....s.50
		Kvarter 2.....s.54
		Kvarter 3.....s.58
		Kvarter 4.....s.62
		Kvarter 5.....s.66
		Kvarter 6 och 9.....s.70
		Kvarter 8.....s.74
		Kvarter 10.....s.78

Bakgrund och syfte

Inledning

Detta dokument är ett stadsbyggnadsprogram som kompletterar detaljplanen för Riddersvik. År 2015 utlyste Stockholms stad en markanvisningstävling för planområdet och staden tar nu, tillsammans med åtta byggaktörer, fram en gemensam detaljplan för ca 600 bostäder. Stadsbyggnadsprogrammet syftar till att säkerställa ett helhetsperspektiv och en gemensam kvalitetsnivå gällande planens gestaltungsfrågor.

Vad är ett stadsbyggnadsprogram?

Detta stadsbyggnadsprogram är ett komplement till detaljplanen och upprättas av staden i samarbete med berörda byggaktörer för att samordna utformningen av den yttre miljön.

I de respektive avtal om exploatering som skrivs mellan exploateringsnämnden och byggaktörerna förbinder sig båda parter att verka för att programmet följs. Stadsbyggnadsprogrammet är utgångspunkt och vägledning vid bygglovprövning.

Bakgrund

Riddersvik är beläget i Stockholms stads nordvästra utkant, intill Hässelby villastad.

I februari 2013 markanvisade Stockholms stad den första delen av planområdet för Riddersvik. Staden bjöd i december 2015 in till markanvisningstävling för bostäder på det gamla trädskoleområdet. Till grund för bedömning i tävlingen låg bland annat bebyggelsens gestaltning och arkitektoniska kvalitet samt tolkning av trädgårdsstadsmotivet och hur bebyggelsen anpassas till och samverkar med de kulturhistoriska värdena vid Riddersviks gård.

Juryns kriterier ligger till grund för stadsbyggnadsprogrammets vision. Gestaltningen samordnas för att säkerställa en gemensam kvalitetsnivå i Riddersvik.

Syfte

Avsikten är att lägga fast övergripande principer och en kvalitetsnivå som staden och byggaktörerna enats om, för de enskilda byggprojekten, liksom för den mark och de anläggningar som staden ansvarar för.

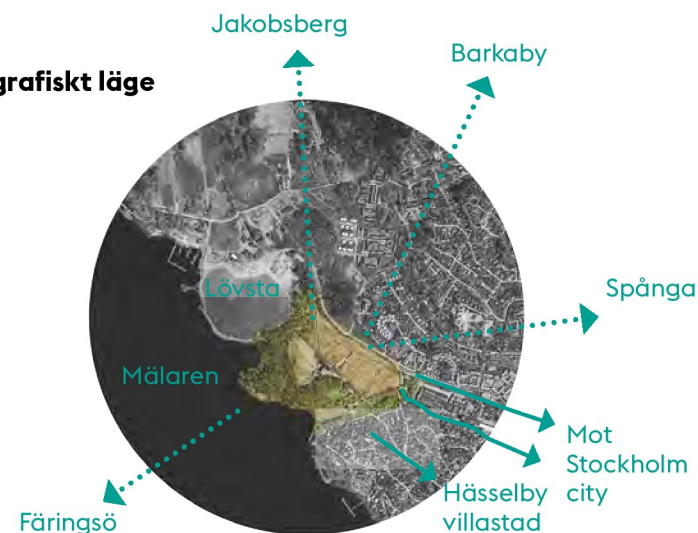
Genom att klargöra den gemensamma ambitionen för utförandet, ökar möjligheten att säkerställa kvalitetsnivån på genomförandet. Det kan vara möjligt att göra mindre förändringar med bibehållen kvalitetsnivå inom ramen för programmet.

Avgränsning

Planområdet avgränsas i sydväst av Mälaren, i väst av Lövstavägen och i övriga vädersträck av villabebyggelse. Stadsbyggnadsprogrammet

behandlar stadsbilden, byggnadernas utformning och markens anordnande. Övriga frågor gällande planen behandlas i planbeskrivning samt övriga dokument och avtal tillhörande planen.

Geografiskt läge

Riddersvik igår och idag

Sedan 1700-talet har Riddersviks gård hållits samman och gården är välbevarad i sin helhet. Hässelby villastad började byggas ut under sent 1800-tal. En stor del av planområdet utgörs av skyddsvärd kulturmiljö, kopplat till Riddersviks gård och dess omgivande grönstruktur. Den del inom planområdet som avses för ny bebyggelse har tidigare utgjorts av plantskola för Stockholms stads trädplanteringar. Trädskolan är idag nedlagd.

Trädallé intill stallet

Riddersviks gård

Engelska parken

Historik

Riddersviks gård uppfördes under 1760-talet med huvudbyggnad, gårdsflyglar, kuskbostad och stall. Stockholms stad köpte Riddersvik och Lövsta år 1885, främst för att etablera avfallshantering vid Lövsta. Samma år invigdes järnvägsförbindelse från Stockholm till Lövsta, med sträckning över nordvästra delen av Riddersviks åkermark. Verksamheten vid Lövsta är fortfarande i drift och planeras byggas ut med en ny energianläggning. Riddersvik har i huvudsak arrenderats ut för jordbruk och trädgårdsbruk.

Hässelby villastad

Planområdet omges av Hässelby villastad, Stockholms största stadsdel, bestående av nästan uteslutande villor, kedjehus och radhus. Villastaden vänder sig i söder och öster mot Riddersvik, med grönstrukturen längs Lövstavägen och Rosenparken som en gränsszon. Villastaden är byggd i kuperad terräng som höjer sig över och omsluter planområdet.

De första delarna av villastaden byggdes under sent 1800-tal.

Inom planområdet finns den tidigare livsmedelsbutiken från sekelskiftet 1900, idag blomsterhandel, och lokstallet, vilka var del av villastadens lokalcentrum. Längs Riddersviksvägen finns en rad samhällsfunktioner från den tidiga villastaden samlade: f.d. konsumbutiken, Folkets hus, skola, kyrka och det f.d. kommunalhuset, idag hembygdsmuseum. Lokstallet står idag som en entrébyggnad till Riddersvik vid Lövstavägen och vittnar om järnvägens tidigare sträckning genom området.

Under tidigt 1900-tal fanns omfattande grönsaks- och blomsterodlingar i stadsdelen, och på 1950-talet fanns ett hundratal växthus i Hässelby villastad. Då ekonomin för inhemsk odling försämrades öppnades för nya bostäder i området. Under 1970-talet byggdes omfattande småhusområden norr om Lövstavägen i kommunal regi. En konsekvens av detta var att villastaden

fick en ny centrumanläggning i Åkermymtan, och den tidigare centrumenklaven vid Riddersviksvägen, med bland annat matbutiken, lades ned. 1972 togs också järnvägen bort.

Odlingstraditioner

Odling har präglat både Hässelby villastad och Riddersvik. Staden har hyrt ut mark i Riddersvik till både jordbruk och odlingslotter. Från 1979 har den tidigare jordbruksmarken, där ny bostadsbebyggelse föreslås, använts för odling av av trädplanter till stadens parker och gator. Trädskolan lades ner vid årsskiftet 2009/2010 och området har därefter i huvudsak stått oanvänt.

Nuläge

Det nya bostadsområdet planeras i huvudsak på f.d. jordbruksmark, vilken tillhört ägorna för Riddersviks gård. Området är i dagsläget inhägnat och utgör både en visuell och fysisk barriär mellan bostadsområdena norr om Lövstavägen och Riddersviks gård med trädgårdsanläggningar och engelska parken. Området

avgränsas i öster och söder av de gamla lindalléerna mot Riddersviks gård, vilka är ett av områdets mest karaktärs- och rumsskapande element. Genom området rinner ett dike som ansluter mot en ravin vilken leder vattnet genom Engelska parken.

Kulturmiljö

Riddersviks gård och dess omgivning är klassade av Stadsmuseet som en kulturhistoriskt värdefull miljö.

2008 genomfördes en inventering som ledde fram till en kulturhistorisk värdebeskrivning för Riddersvik. I den anges att Riddersviks helhet är unikt bevarad och därför är den skyddsvärd. Många andra gårdar har styckats av eller förvanskats med åren. Riddersviks gård är i sin kompletta helhet bevarad med gårdsbebyggelse, alléer, gårdsplan, trädgård och park. Huvudbyggnaden med flygelbyggnader är blåklassade av Stockholms stadsmuseum.

Lovstavägen

fd trädskola

Förslag om ny bebyggelse

lok-stallet

fd Konsum-butik

hästhage

stall

trädallé

Riddersviks gård

Rosenparken

Riddersviksvägen

Engelska parken

Förslag om skydd av kulturmiljö

odlingslotter

HÄSSELBY VILLASTAD

Längs Riddersviksvägen: Folkets hus Skola Kyrka Hembygdsmuseum

MÄLAREN

Riddersvik imorgon - sammanfattning av förslaget

I Riddersvik planeras en utveckling med bebyggelse om 10 kvarter, koncentrerat till marken för den tidigare trädskolan. Den planerade bebyggelsen inrymmer ca 600 bostäder samt vårdboende och förskola. Det möjliggörs också för ett antal lokaler för småskalig verksamhet i området.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra nya bostäder i flerbostadshus, radhus och låga punkthus, ett vård- och omsorgsboende samt en förskola vid platsen för den f.d. trädskolan i Riddersvik. Syftet är också att bevara och utveckla de naturvärden och kulturhistoriska värden som finns vid Riddersviks gård, inklusive engelska parken.

Området föreslås inrymma ca 600 bostäder och ett vård- och omsorgsboende med 58 platser. Totalt sex servicelägenheter planeras i området. En förskola med åtta avdelningar planeras. Planförslaget innebär en omdragning av Lövvästvägen norr om nuvarande sträckning samt omledning av dagvatten genom området. Strukturen för den nya bebyggelsen innebär nya infarter från Lövvästvägen, nya gator och kvartersgator. Riddersviksvägen förlängs genom den nya kvartersstrukturen. Bostadsbyggelsen är högre mot Lövvästvägen i norr och blir lägre och glesare mot gårdsmiljön i söder.

Den nya bebyggelsens gestaltningssidé bygger på en vision om Riddersvik som en samtida trädgårdsstad. Det innebär bl.a. att bostadshus ska ha entréer mot gata, förgårdar med planterbar mark ska finnas i söderlägen, träd ska planteras längs gator, dagvattenlösningar ska integreras i bebyggelsen och grönska och odling ska möjliggöras på bostadsgårdar.

Riddersviks gårdsanläggning med omgivning är utpekad av stadsmuseet som en särskild värdefull kulturhistorisk miljö. Huvudbyggnad med flyglar har mycket stort kulturhistoriskt värde och ekonomibyggnader är bedömda att vara värdefulla. Flera stora träd har bevarandevärde för kulturmiljön och stadsbilden. Lovplikten har därför utökats.

Till planen hör detta stadsbyggnadsprogram som bland annat behandlar stadsbilden, byggnadernas utformning, markens anordnande och bevarandet och utvecklingen av Riddersviks gårdsanläggning.

Vision

I Riddersviks trädgårdsstad är det tydligt vad som är offentligt, halvoffentligt och privat med gatan och gården som stadens väl gestaltade rum. Med entréer mot gatan skapas liv och kontakter grannar emellan samtidigt som besökaren känner sig välkommen.

Gårdarna ger de boende närhet till trädgårdens alla kvaliteter men de ger också möjlighet till passager och upplevelser på väg genom området. Grönska präglar starkt hela området. Från den trädplanterade gatan finns inblickar mot gröna gårdar.

Riddersviks trädgårdsstad tar fasta på dessa kvaliteter som är grundläggande i den traditionella trädgårdsstaden och anpassar dem till dagens människor, hushåll och ett hållbart byggande.

Vision och gestaltning

Vision och gestaltning

Till grund för bedömning i markanvisningstävlingen låg bland annat bebyggelsens gestaltning och arkitektoniska kvalitet samt tolkning av trädgårdsstadsmotivet och hur bebyggelsen anpassas till och samverkar med de kulturhistoriska värdena vid Riddersviks gård. Huvuddragen i juryns slututlåtande utgör vision för Riddersviks trädgårdsstad och säkerställer en god helhetsbild gällande gestaltningen. Visionen behandlar enbart den nya bebyggelsen inom planen.

Trädplanterad gata

Grund förgårdsmark

Enskede, ett exempel över en trädgårdsstad.

träd-gård-stad

Vision

Visionen för Riddersvik har hämtats från juryns slututlåtande i markanvisningstävlingen. För att göra den mer konkret och greppbar bryts begreppet trädgårdsstad ned i tre beståndsdelar som var och en symboliserar ingredienser som behövs i Riddersviks trädgårdsstad. Dessa är 1) träd, 2) gård och 3) stad. Var och en av dem symboliserar en bredare mening vilket beskrivs på nästa uppslag. De ligger till grund för fyra stycken gestaltungsprinciper som är vägledande för hur området på och intill den före detta plantskolan ska utvecklas.

Detaljplanen är ett styrande dokument som byggaktörena är skyldiga att följa. Dessa principer är viktiga att gemensamt sträva efter för att visionen för Riddersvik ska kunna uppnås. Bevarande av Riddersviks gård beskrivs i nästa del, *Föreslagen utveckling och bevarande*.

Helhet

Beståndsdelarna *träd*, *gård* och *stad* hänger ihop. De samverkar och är beroende av varandra. Detta symboliseras av ett cirkulärt system där varje beståndsdel är lika viktig och likvärdig i förhållande till de andra.

Idén om trädgårdsstaden

Idén till trädgårdsstaden föddes i slutet på 1800-talet av engelsmannen Ebenezer Howard. Howard ställde sig frågan om vart människor kommer att dras och illustrerade detta med tre mageneter som utgjordes av town, country och town-country där det senaste motsvarar trädgårdsstaden.

I Sverige kom trädgårdsstaden till stor del att handla om dess yttre form, där den symboliserades av förstäder med låga hus och trädgårdar. Den typiska svenska trädgårdsstaden innehåller olika hustyper. Det går att sammanfatta de karaktäristiska beståndsdelarna i trädgårdsstaden med fyra punkter:

- Måttlig täthet
- Låga hus
- Trädgårdar till alla hus
- Traditionella gator, torg och platser.

Johan Rådberg (1994).

Den svenska trädgårdsstaden.

Grönskan präglar hela området

I Riddersvik präglas hela området starkt av grönska. Från den trädplanterade gatan finns inblickar mot gröna gårdar. Platsens historia som plantskola tas i beaktning och samverkar med visionen om Riddersvik som trädgårdsstad, både i sitt visuella uttryck samt kopplingen till odling, kultivering och produktion.

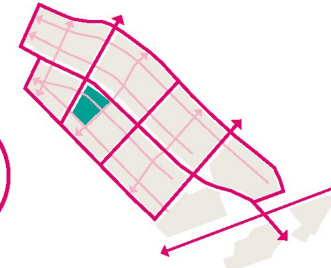
Varför är det viktigt? En av de karaktäristiska grundidéerna för trädgårdsstaden är att den präglas av grönska. Genomgående grönstruktur är en förutsättning för att man ska förstå området som en trädgårdsstad. I Riddersvik bidrar också grönskan till ökad läsbarhet och orienterbarhet då alléerna fungerar som ryggrad som bär upp områdets struktur. Ett hållbart samhälle kräver att staden använder energi och resurser effektivt. Ekosystemet behövs för vår överlevnad. Förutom att grönskan och parkerna erbjuder plats för rekreation och naturupplevelser så ger den också ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster kallas alla de nyttigheter människan får från naturen, som biologisk mångfald, mat samt vatten- och luftrening. Det finns också ekosystemtjänster som gör att vi mår bra t ex rekreation.

Gårdarna bjuder in till social samvaro och ger identitet

I Riddersvik finns en blandning av privata och halvprivata rum som ger goda förutsättningar för gemenskap och hemkänsla. Gårdarna ger de boende närhet till trädgårdens alla kvaliteter, men de ger också möjlighet till passager och upplevelser på väg genom området.

Varför är det viktigt? Identitet växer fram ur känsla av tillhörighet. I Riddersvik tillhör gårdarna de som bor där men besökare ska också känna sig välkomna. Riddersviks framtida invånare känner bäst sin stadsdel och är viktiga för att stadsdelen ska utvecklas. Därför behöver gårdarna uppmuntra till möten, samvaro och deltagande. På gårdarna kan de boende se andra och själva bli sedda. I Riddersvik ges människor i olika åldrar och livssituationer möjlighet att mötas på gårdarna. Barnen har möjlighet att vara utomhus och utforska sin närmiljö genom de väl gestaltade gårdarna som utgör en trygg och säker lekmiljö. Gårdarna gör det möjligt för vuxna att hålla god uppsikt över barnen.

Det är stadsmässiga kvaliteter som styr utformningen av offentliga rum

I Riddersvik är strukturen tydlig och baseras på idén om trädgårdsstaden. Gatorna och de gemensamma platserna är väl gestaltade. Med entréer mot gatan skapas liv och kontakt. Utemiljöer och byggnader utformas med höga arkitektoniska ambitioner.

Varför är det viktigt? I stadens områden rör sig många olika människor, såväl boende som andra personer. Det är viktigt att alla ges samma möjlighet att vistas i ett område och att de kan ta sig fram på ett bra sätt, oavsett ålder, funktionsvariation eller ekonomiska förutsättningar. En tydlig helhet och tydliga riktningar i rummen mellan husen gör det lätt att hitta, även för de som besöker området för första gången. Det är viktigt att Riddersvik erbjuder platser som människor kan mötas på utanför det egna hemmet. Att människor möts är en demokratisk grundbult. För att skapa en nutida trädgårdsstad är det viktigt att de stadsmässiga gestaltungsprinciperna är tydligt framträdande i alla kvarter och på alla gator.

Gestaltungsprinciper för ny bebyggelse

Gator

Inom planområdet finns en blandning av kommunala gator och gator på kvartersmark vilka tillsammans ska upplevas som en helhet. De kommunala gatorna kontrasteras mot mer variationsrika kvartersgator. Gator ska utformas efter principerna nedan.

Trädrader utmed gatorna

Längs alla nyanlagda gator ska träd planteras med jämna mellanrum. Kartan till höger visar vilka gator som ska ha dubbelsidig respektive enkelsidig trädplantering.

Kantstensparkering

En del av utformningen av gatorna är att de ska erbjuda parkering. Utgångspunkten är att maximalt fyra bilar ska parkeras i följd innan ett träd förekommer.

Dagvatten

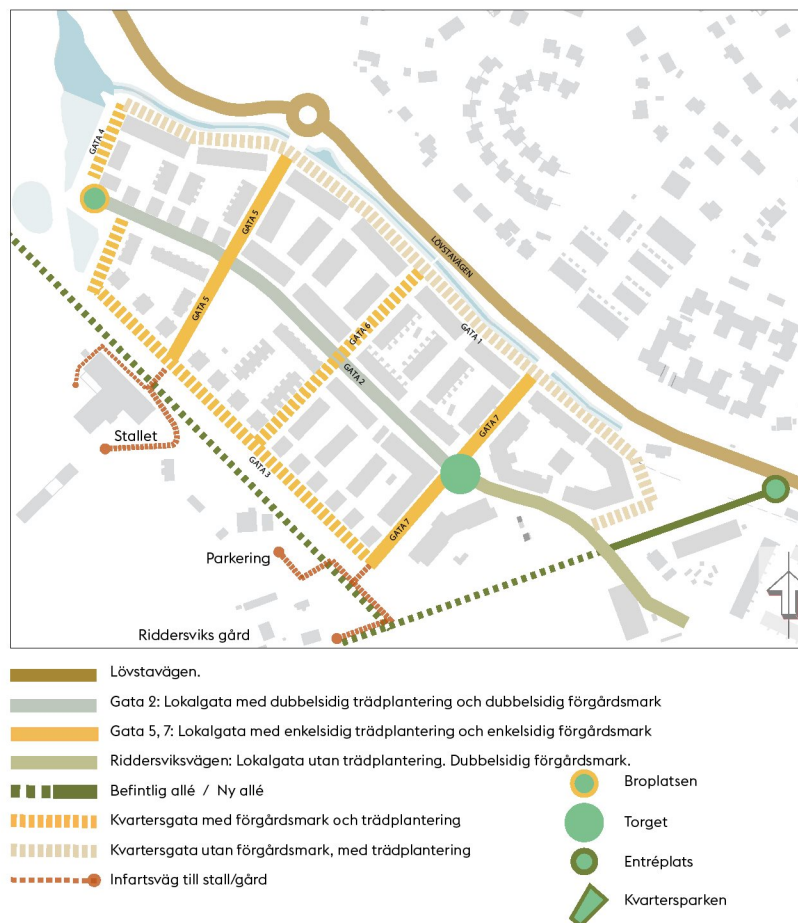
Gatorna ska hantera regnvatten genom att fördröjning och infiltration. Detta kan göras genom bland annat skelettjordar, öppen regnträdgård och ytor med genomsläpplig markbeläggning.

Ekosystemtjänster

Grönskan i gator och offentliga rum ska bidra till ekosystemtjänster såsom biologisk mångfald, vind- och solskydd, pollinering, infiltration samt vatten- och luftrening.

Variation

En variationer i träd och växtmaterial ska eftersträvas, bland annat för att knyta an till platsens kultiveringshistoria och förtydliga hierarkin mellan olika gaturum.

Syfte

Gatorna fyller flera viktiga funktioner i trädgårdsstaden Riddersvik. Men en god utformning kan gatorna fungera som en plats för social samvaro, bidra till grönska och ekosystemtjänster och skapa tydliga kopplingar mellan gatan och gården.

Förgårdsmark

Syfte

För att förgårdsmarken ska bli en plats att vistas på och därigenom ge liv till gatan är det viktigt att den utformas på rätt sätt. Eftersom grönskan är ett viktigt inslag i trädgårdsstaden är det viktigt att detta också inkluderas i förgårdsmarkens utformning.

I detaljplanen för Riddersvik regleras förgårdsmarkens utbredning. Mot Lövstavägen finns det ingen förgårdsmark medan det mot gatorna i området finns mellan en och två meter förgårdsmark. Viktiga principer att tänka på i gestaltningen av förgårdsmarken redovisas nedan.

Grön förgårdsmark

Områdets förgårdsmarker ska vara rika på grönska. Planteringen samordnas inom och mellan olika kvarter. Förgårdsmark utan grönska kan medföra att stadsrummet upplevs kalt och hårdgjort.

Tydlig avgränsning

Tydlig avgränsning visar vad som är privat och offentligt. Materialval är avgörande för hur avgränsningen uppfattas. Avgränsning kan med fördel utgöras av låg mur eller häck om max 0,5 meter. En alltför hög avgränsning kan minska kontakten mellan hus och gata. Avsaknad av

tydlig avgränsning kan leda till att offentlig mark approprieras av boende.

Kontakt med gata

Förgårdsmarken ska inte vara helt inhägnad utan en generös öppning mellan gata och förgårdsmark ska finnas.

Aktiv förgårdsmark

Förgårdsmark ska kunna användas som vistelseyta. Olika typer av användning uppmuntras.

Möblering

Grund förgårdsmark förutsätter möblering och grönska för att inte uppfattas som kal. En direkt följd av grund förgårdsmark utan möblering är ökad insyn i bostäderna.

Exempel på tydligt avgränsad och grön förgårdsmark.

Entréer

Syfte

Riktlinjer för hur entréer utformas behövs för att skapa god kontakt mellan byggnader och gatan.

I detaljplanen för Riddersvik ligger byggnadskropparna i linje med gatorna. Entréernas utformning och placering regleras inte i detaljplanen varför principerna nedan är viktiga att sträva efter för att skapa liv på områdets gator.

Entréer mot gatan

För att få bra kontakt mellan byggnad och gata är det viktigt att entréer placeras ut mot gatan. Detta skänker närvaro i stadsrummet och ökar stadsmässigheten.

Entré ska ligga i fasad och ha inget eller litet indrag

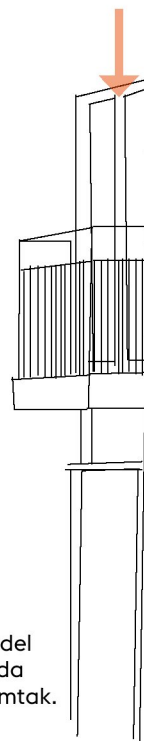
Alltför indragna entréer riskerar att bli mörka och skapar mindre kontakt mellan ute och inne.

Tydligt markerad

Det är viktigt att kommunicera entrén på ett tydligt sätt. Detta kan t.ex. göras med grunda balkonger eller skärmtak. Entréerna ska upplevas generösa, tydliga och vara väl belysta.

Kontakt med gata

Det är viktigt att höjdskillnaderna inte bidrar till minskad kontakt mellan entré och gata.

Entréer kan med fördel markeras med grunda balkonger eller skärmtak.

Exempel över tydligt markerade entréer.

Gårdar

I detaljplanen för Riddersvik finns ytor på gårdarna som inte får bebyggas. Detaljplanen reglerar hur stor yta som ska vara planterbar. Hur dessa ytor utformas och gestaltas är vitkigt för att uppfylla visionen för Riddersvik.

Gröna gårdar

Varje kvarter ska innehålla en grön gård. Grönskan ska vara varierad och lummig.

Gården är en mötesplats

Gårdarna gestaltas och programeras med en variation av funktioner som skapar skilda karaktärer inom och mellan kvarteren och uppmuntrar till utforskning. På bostadsgårdarna ska det finnas möjligheter till lek.

Tydliga gränser

På gården ska det finnas tydliga gränser mellan privata och gemensamma ytor. I gårdsrummet ska hierarkin mellan det privata och halvprivata vara tydligt.

Kontakt mellan gård och gata

I området ska det finnas tydliga siktlinjer som gör det lätt att orientera sig. Gårdarna ska uppmuntrar till otvingade och informella rörelser genom området.

Odlingmöjligheter

En variation av odlingsalternativ ska erbjudas i anslutning till hemmet. Odlingstemat går igenom både på gårdar, förgårdsmarker, balkonger och offentliga platser. Frukträd, bärbuskar och andra ätbara växter är ett genomgående tema. Det är viktigt att grönska inte enbart koncentreras till en del av gården. För att ge stor möjligheter för plantering och odling behöver underbyggda bjälklag ha ett tillräckligt planteringsdjup.

Dagvatten

Inom området gestaltas omhändertagandet av dagvatten som en medveten del i områdets karaktäristiska helhet.

Grönskan kopplar ihop

Det ska finnas en kontakt mellan gårdarna där grönskan är det element som skapar kopplingar både mellan kvarteren och mot det omgivande landskapet. Sammankopplad grönska fyller både ekologiska värden i form av spridningsvägar samt ett visuellt värde för boende och besökare.

Exempel över grön gård.

Exempel över tydliga gränser mellan privata och halvprivata ytor inom ett kvarter.

Syfte

Gårdar är ett viktig element i trädgårdsstaden varför gestaltningen av dessa behöver utformas med omsorg för att säkerställa gröna gårdar som också fun-gerar som mötesplatser.

Föreslagen utveckling och bevarande

Kulturhistoriskt värdefull miljö

Nuvarande huvudbyggnad samt de två friliggande flyglarna uppfördes på 1760-talet. Slutet av 1700-talet och början av 1800-talet tycks varit gårdens uppbyggnadstid då flera byggnader uppfördes, engelska parken och trädgårdar anlades och gårdens alléer planterades. Vid senare delen av 1800-talet omnämns även bl a kvarn, mjölnarstuga och arbetarbostäder. 1885 inköpte Stockholms stad marken från Riddersvik och angränsande Lövsta och de förvaltas idag av fastighetskontoret. Riddersvik har idag hyresgäst som bedriver hotell- och konferensverksamhet på gården.

Den f.d. trädskolan

Innan Riddersviks storhetstid var denna mark troligen naturmark med inslag av bete och odling till det tidigare torpet Flottvik. Vid mitten av 1800-talet hade marken införlivats till Riddersviks ägor och jordbruk bedrevs. Kartor från 1843 respektive 1891 betecknar området som åker och bäcken har dikats ut på 1891 års karta. Efter stadens övertagande av Riddersvik 1885 fortsatte arrendatorer att bedriva jordbruk. 1979 lät staden flytta sin trädskola

till Riddersvik och förlade skolan på den tidigare jordbruksmarken. Riddersviks trädskola varade i drygt trettio år, den avvecklades 2008.

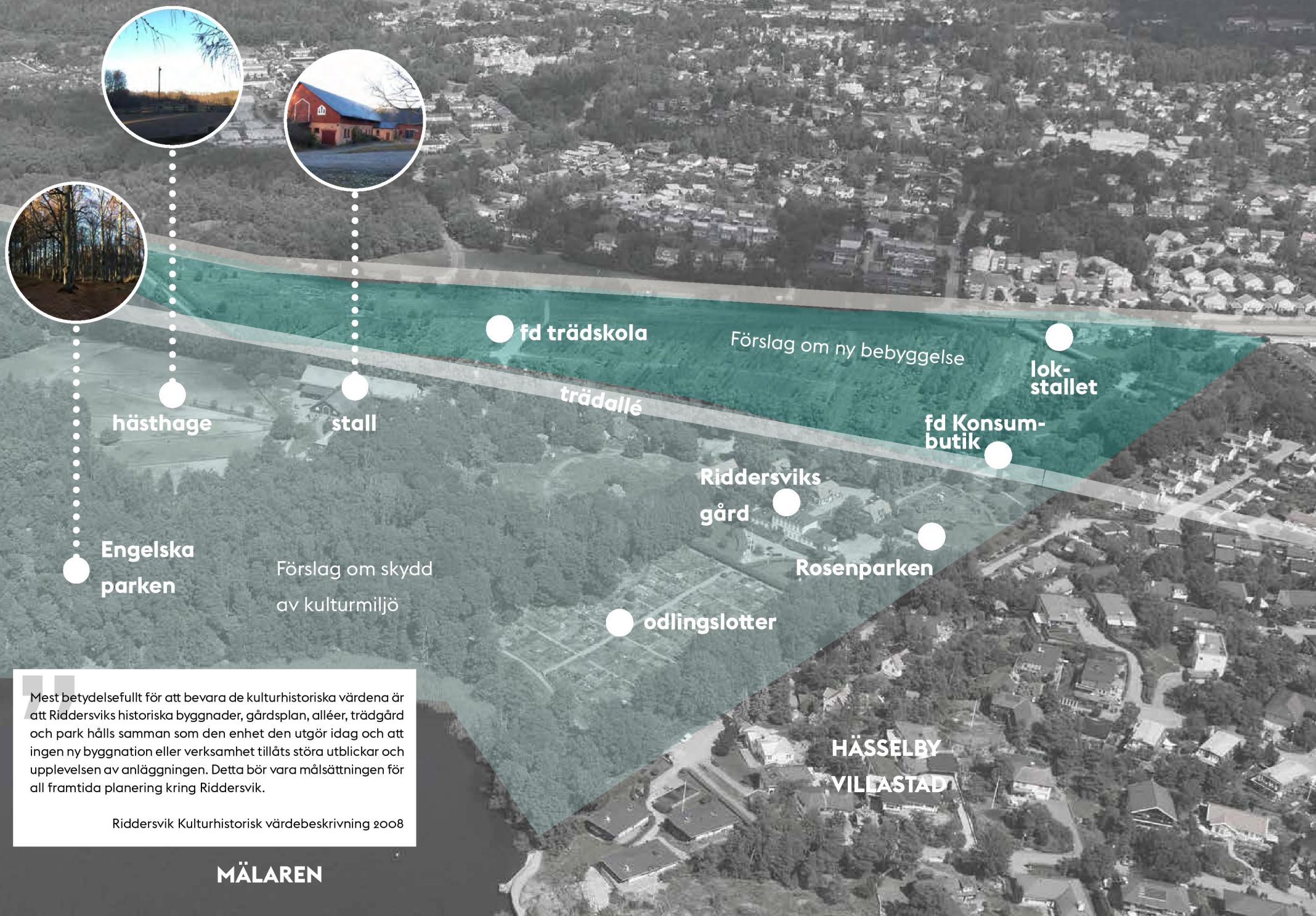
Kulturhistorisk bedömning

Riddersviks gårdsanläggning med aktuellt planområde är utpekad av Stadsmuseet som särskilt värdefull kulturhistorisk miljö. De enskilda byggnaderna är inte färgmarkerade på den kulturhistoriska klassificeringskartan, men gårdsanläggningen är sedan tidigare kulturhistoriskt värderad. Huvudbyggnad med flyglar har mycket stort kulturhistoriskt värde (blåmarkerade) och ekonomibyggnader bedömda att vara värdefulla (grönmarkerade).

Helhetsbedömningen lyder: Riddersvik med herrgårdsbyggnader, arbetarbostäder, ekonomibyggnader för lantbruket i ett område med alléer som markerar huvudstråken, gårdsplan, trädgård, park med lusthus och den öppna åkermarken har sammantaget ett synnerligen stort kulturhistoriskt värde.

Trädskolan 1979-2008. Bild från strukturutredning, oktober 2014

Engelska
parken

hästhage

stall

fd trädskola

trädallé

Förslag om ny bebyggelse

lok-
stallet

fd Konsum-
butik

Riddersviks
gård

Rosenparken

odlingslotter

HÄSSELBY
VILLASTAD

Mest betydelsefullt för att bevara de kulturhistoriska värdena är att Riddersviks historiska byggnader, gårdsplan, alléer, trädgård och park hålls samman som den enhet den utgör idag och att ingen ny byggnation eller verksamhet tillåts störa utblickar och upplevelsen av anläggningen. Detta bör vara målsättningen för all framtida planering kring Riddersvik.

Riddersvik Kulturhistorisk värdebeskrivning 2008

MÄLAREN

Engelska parken

Stallet

fd Konsumbutik

Riddersviks gård

Offentliga rum

Ett tillgängligt och tillåtande offentligt rum ger förutsättningar för en levande stad. I Riddersvik finns en variation av rum och intryck och den som rör sig i området får uppleva olika sekvenser. Enligt visionen för stadsdelen ska Riddersvik kännetecknas av väldefinierade gaturum och platsbildningar vilka samspelar med grönskande gårdar och tydligt avgränsad förgårdsmark. Viktiga utgångspunkter för utformningen är trygghet, jämställdhet och tillgång till offentliga rum som är tillgängliga för alla oavsett ålder, kön och funktionsnedsättning. De offentliga rummen utformas robust och flexibelt så att de kan ha flera funktioner och användas på olika sätt över dygnet och över tid. Även platsens historia och befintliga topografi är en utgångspunkt i utformningen av Riddersviks offentliga rum. Sammantaget bidrar de offentliga rummen till att förankra den nya bebyggelsen som en del av Riddersviks gårdsmiljö genom att koppla och länka – mellan bebyggelse och park/natur, ny bebyggelse och befintliga strukturer samt mellan privat och offentligt. De offentliga

rummen möjliggör vardagliga möten, och bidrar till delaktighet, lokalt engagemang och hemmakänsla i området.

Gatorna är de samlande och strukturerande rummen i stadsdelen. Torg och platsbildningar förläggs i korsningspunkter eller gatuavslut, för att fungera som kopplande och samlande rum. Aktiva fasader, entréer mot gata och grönskande förgårdsmark bidrar till liv och variation. Passager genom gårdarna ger ytterligare möjlighet att tvära genom området. Det nya bostadsområdet omgärdas av parker, naturområden och vatten med Lövsta backar, Görvälns naturreservat i norr och promenadstråk längs med Lövstafjärden i söder. Inom området finns engelska parken med Riddersviks gård och Rosenparken som viktiga befintliga parker. En kvarterspark planeras centralt i bostadsområdet, och i väster anläggs en park för dagvattenhantering.

Grönstruktur och ekosystem

Riddersvik som helhet präglas av grönska och odlingstradition. Grönskan är det element som skapar

kopplingar både mellan kvarteren och mot det omgivande landskapet. Grönstrukturen erbjuder alternativ för rörelser i stadsdelen och är en viktig rekreativ tillgång för vardagskontakt med naturen. Mötet mellan bebyggelse och parker eller naturområden utformas så att de upplevs som gemensamma och tillgängliga.

Stockholm väntas få ett varmare och blötare klimat samtidigt som havet stiger och flödena i sjöar och vattendrag förändras. Staden behöver ett nätverk av grönska och vattenytor som utjämnar temperaturer och ökar motståndskraften mot översvämningar. Grönskan i de offentliga rummen bidrar till ekosystemtjänster såsom biologisk mångfald, vind- och solskydd, pollinering, reducerat buller, infiltration och fördröjning av dagvatten samt vatten- och luftrening. En utgångspunkt är att planera för många funktioner på samma yta. Ett exempel i Riddersvik är hur dagvatten nyttjas för att skapa park- och gatumiljöer där synliggörande av reningsprocesser kombineras med vistelsevärden.

Jämställdhet och mångfald

Den offentliga miljön i Riddersvik utformas enligt principen om universell utformning, genom att identifiera och åtgärda sådant som hindrar delaktighet och säkerställa att nya hinder inte uppstår. Detta gäller både fysiska hinder och hinder i form av t ex ensidig programmering av offentliga ytor. Ett mål för jämställdhet i Stockholms översiktsplan är att skapa en sammanhängande stad, där stadens kvaliteter är tillgängliga för alla invånare. Målpunkter som parker och lekplatser bidrar också till rörelse i staden så att människor med olika bakgrund kan mötas i vardagen. Barns behov står i fokus, både genom planering av varierade platser för lek och genom att tillgodose att barn kan röra sig fritt och säkert. Genom att tillgodose både unga och äldres behov i de offentliga rummen, så kan möten mellan generationer möjliggöras. Trygghet påverkar äldres benägenhet att gå ut. Väl gestaltade och belysta offentliga rum, samt kontakt mellan hus och gata och är viktiga åtgärder för ökad upplevelse av trygghet.

Allmän plats

Inom planområdet föreslås en blandning av kommunala lokalgator och gator på kvartersmark vilka tillsammans med Lövestavägen ska upplevas som en helhet.

Gestaltungsprinciper

Gator och platser inom området utformas med omsorg om detaljer och hänsyn till den mänskliga skalan. Inspiration hämtas från äldre exempel på trädgårdsstäder, där en tydlig hierarki mellan olika typer av gator underlättar orientering och läsbarhet inom stadsdelen. Aktiva fasader, entréer mot gata och grönskande förgårdsmark bidrar till liv och variation längs gatorna. Även torg och platsbildningar tar sin utgångspunkt i trädgårdsstadens typologi; där platsbildningar förläggs i korsningsspunkter eller gatuavslut. Omgivande byggnader skapar fondmotiv genom portiker och högre bebyggelse mot platsbildningar. Platserna får en enkel karaktär med en omsorgsfull gestaltning. Längs områdets centrala gata utgör platserna start och slutpunkter. En entréplats skapas i förlängningen av Riddersviks allé mot Lövestavägen – som en entré till både bostadsområdet och Riddersviks gård med den

engelska parken. Gator och platser utformas med prioritet för fotgängare.

Växtvalet i gator, platser och parker utgår från det omgivande landskapet och från platsens historiska anknytning till trädgårds- och odlingstradition. Valet av växter varierar beroende på läge i förhållande till omgivningen, med mer kultiverade växter inom området och större inblandning av inhemska arter mot det omgivande landskapet. Trädgårdsstadens intima skala avspeglas i en rik variation i växtmaterialet, med fokus på träd med blomning och fruktsättning. Gatuträden ska underordna sig de gamla lindalléerna till Riddersviks gårds volym. Variationer i gatuträd förtydligar hierarkin mellan olika gaturum. Nedsänkta växtbäddar för dagvatten används som ett gestaltande och sammanlänkande element i gatorna.

Nya gator

I planförslaget föreslås en gatustruktur som ger nya kopplingar från norra Hässelby villastad mot Riddersviks gård och park, och skapar ett sammanhängande nätverk av stadsrum. Gatorna i nord-sydlig riktning, (gata

5 och 7), har en rak sträckning med målpunkter inom parken i fonden. Gata 5 och 7 länkar över Riddersviks gårdsväg, och blir nya anslutningsvägar till gården, parken och stallet. Detta medför att trafiken i alléerna kan begränsas till kortare sträckor.

Gata 2, den centrala gatan inom området, utgör en förlängning på Riddersviksvägen. Gatan får en mjukt böljande sträckning i kontrast mot gata 5 och 7. Stadsdelens platsbildningar och parker kopplas främst till gata 2, för att länka det nya bostadsområdet till den befintliga bebyggelsen i Hässelby villastad.

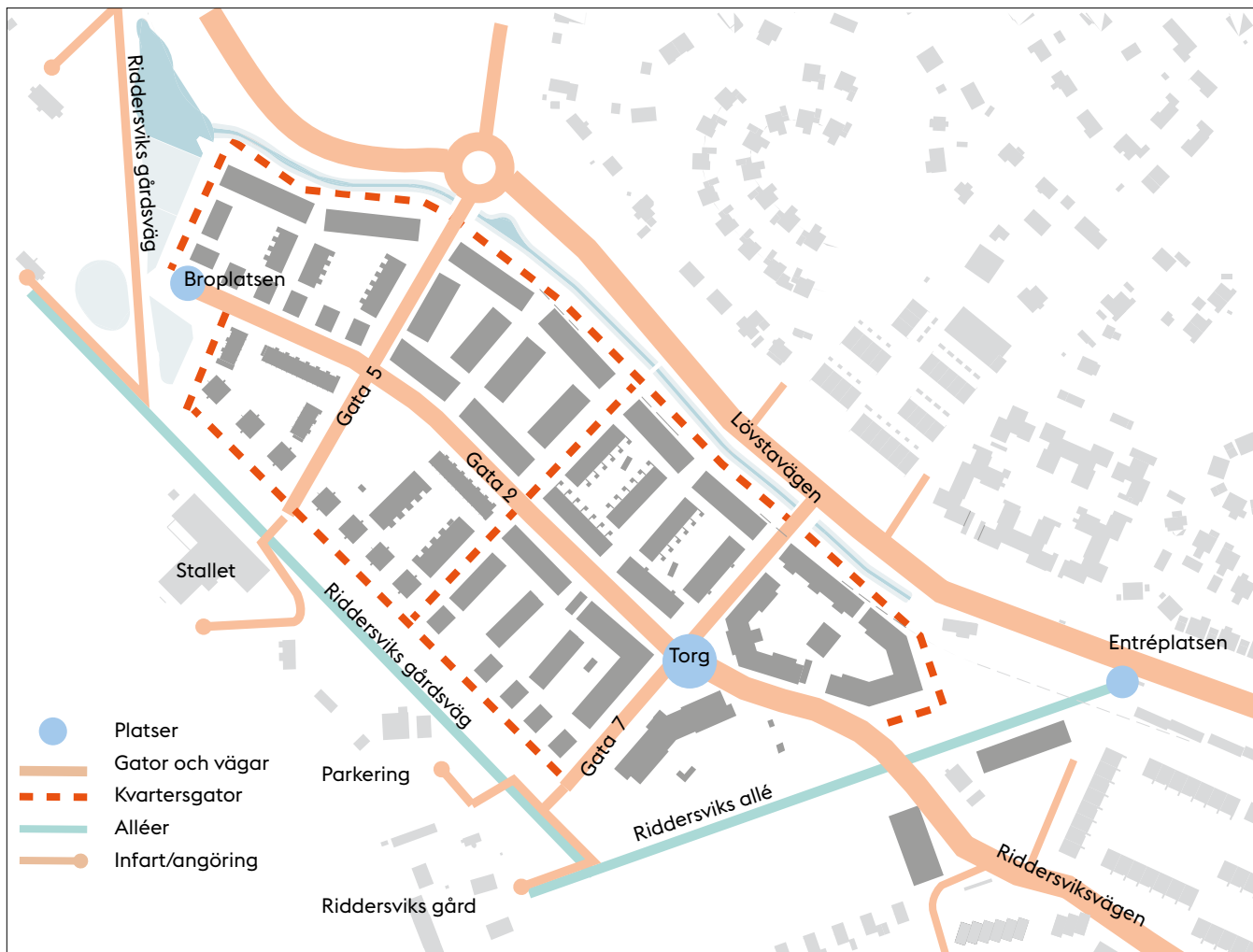
Befintliga gator

I dagsläget finns endast ett fåtal gator genom planområdet. De båda alléerna till Riddersviks gård är tydliga riktmärken och strukturerande element i landskapet. Riddersviks allé utgör infartsallé till Riddersviks gård, och avslutas i gårdsplanen. I ost-västlig riktning går ännu en allé; Riddersviks gårdsväg, som tidigare ledde till Lövesta by. Alléerna utformas i i huvudsak som gång- och cykelstråk, och bilar ska framföras på de gåendes

villkor. Riddersviks allé förlängs ut till entréplatsen vid Lövestavägen.

Lövestavägen i sin nya sträckning utformas som ett landskapsrum med koppling ut mot landskapet, likt den dominerande karaktären längs övriga sträckan från Alvik till Riddersvik.

Från Lövestavägen förgrenar sig ett småskaligt gatunät med lokalgator i Hässelby villastad, varav Riddersviksvägen går genom planområdet. Villastadens vägnät är finmaskigt och organiskt med gatudragningar anpassade till topografin. Riddersviksvägen är den gamla huvudgatan genom Hässelby villastad, och här finns en rad samhällsfunktioner från den tidiga villastaden samlade: f.d. Konsumbutiken, Folkets hus, skola, kyrka och det f.d. kommunhuset för Hässelby köping, nu hembygdsmuseum.

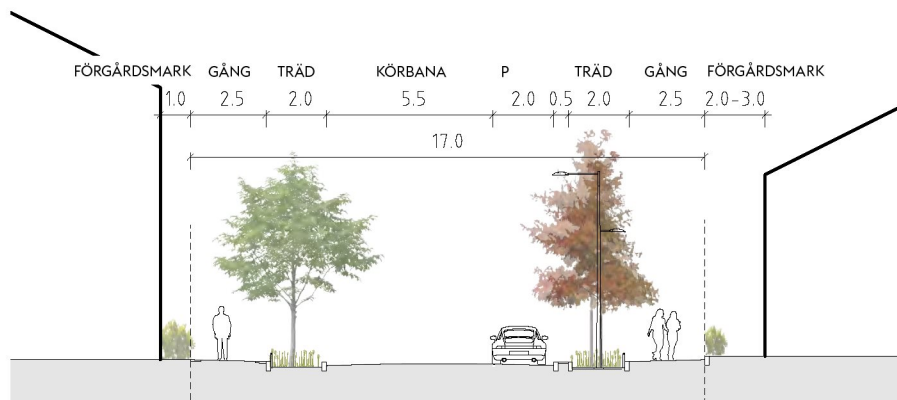
Bilden till vänster: Översikt gatustruktur.

Bilder nedan: Referensbilder dagvattenhantering i gator. Uppifrån: 1. Ytlig dagvattenavrinning till växtbädd. 2. Insläpp genom kantsten. 3. Djupa växtbäddar för infiltrering av dagvatten.

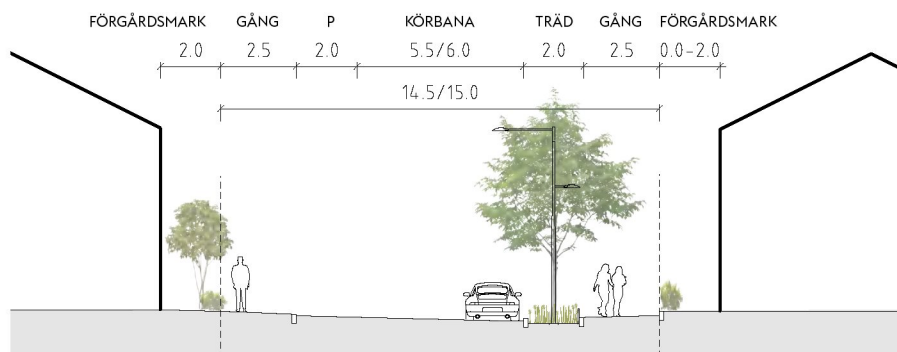

Bilder till vänster: Referensbilder trädgårdsstad. Fr. v: 1. Träd längs gatan och hög detaljeringsgrad i markmaterial skapar variation och förstärker småskalighet. 2. Fasader och grönska varierar mot gaturummet. 3. Platsbildning skapas genom att fasader dras tillbaka från gatan.

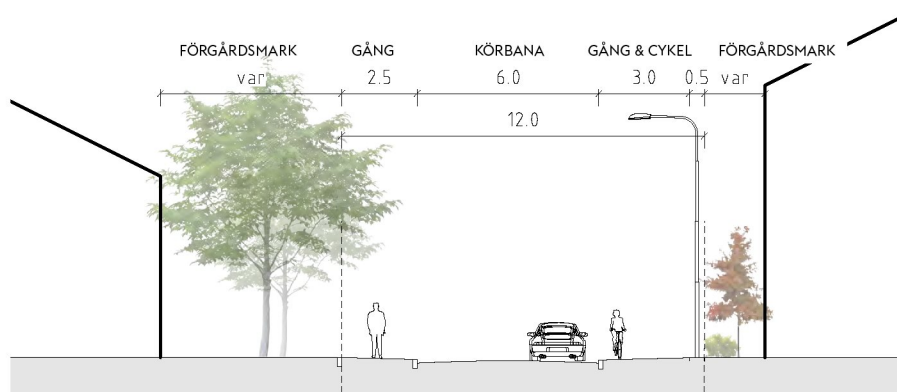

Sektion Gata 2

Sektion Gata 5 och 7

Sektion Rddersviksvägen

Gata 2

Områdets centrala gata

- Bredd: 17 m + förgårdsmark
- Dubbelsidig trädplantering. Träd placeras gruppvis i oregelbunden rytm.
- En blandning av trädsorter föreslås med exotiska och blommande inslag.
- Marktäckare eller prydnadsgräs

- under träden ger ytterligare trädgårdskänsla.
- Förgårdsmark på bägge sidor, bredare på norrsidan där ljusförhållandena är goda.
- Dagvatten leds ytligt till planteringsytorna där det filtreras genom växtbädden.

Gata 5 och 7

Kopplar mot Lövstavägen och Riddersviks gård och stall

- Bredd: Gata 5: 14,5 m+ förgårdsmark
Gata 7: 15 m + förgårdsmark
- Enkelsidiga trädader.
- Blommande träd i trädgårdsskala.
- Marktäckare eller prydnadsgräs under träden ger ytterligare trädgårdskänsla.

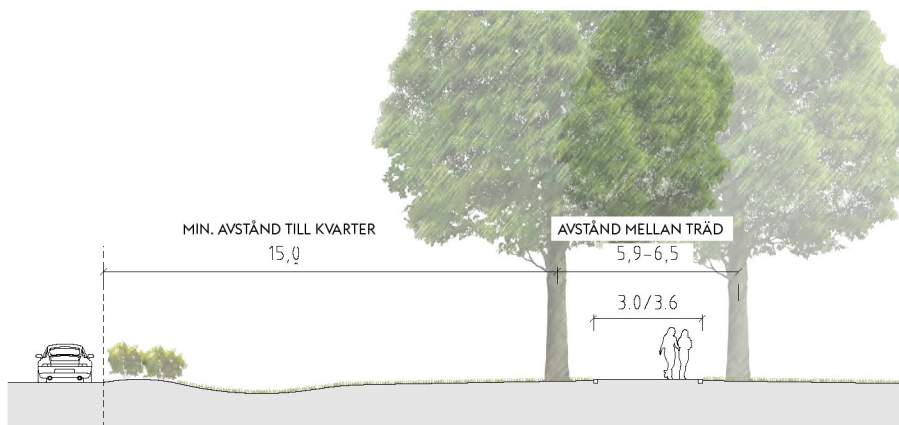
- Förgårdsmark vid lägre hus och radhus, utan förgårdsmark vid flerbostadshus.
- Dagvatten leds ytligt till planteringsytorna där det filtreras genom växtbädden.

Riddersviksvägen

Förlängning av befintlig gata.

- Bredd: 12 m. Förgårdsmark varierar.
- Behåller befintlig karaktär fram till Riddersviks torg, för att hållas så smal som möjligt vid Riddersviks allé.
- Ingen trädplantering inom gatusektionen.
- Förgårdsmark och anslutande parkmark står för grönska. Viktigt att

- träd planteras vid förskolan, parkmark och på torget för att bibehålla gatans gröna karaktär.
- Parkeringsficka och lastzon anläggs på gatans södra sida.
- Dagvatten från denna sträcka leds via ledning till infiltrationsytor i planområdets västra delar.

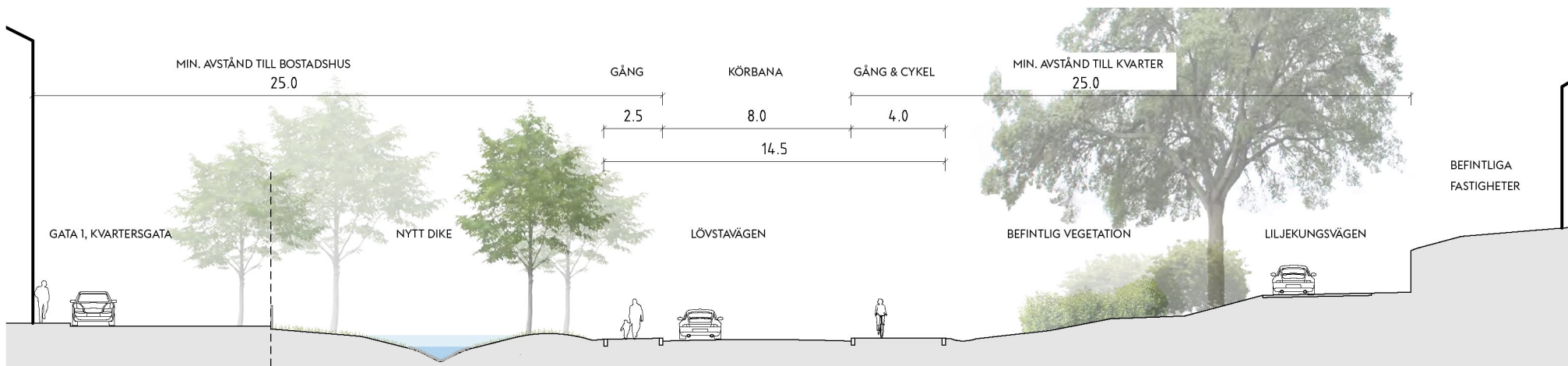

Sektion Alléer

Alléer: Riddersviks allé och Riddersviks gårdsväg

Historiskt viktiga stråk.

- Bredd: Riddersviks allé: 3m
Riddersviks gårdsväg: 3,6m
- Alléerna blir gång- och cykelstråk. Biltrafik tillåts endast i korsningspunkter och i infart till parkering och gårdsplanen, via gata 7.
- Upprustning av markbeläggning och belysning
- Alléerna omfattas av biotopskydd, och extra varsamhet iaktas vid åtgärder i trädens närhet.
- Ängsytor mellan alléerna och bostadsområdet, med möjlig översvämningssyta vid stora regn.
- Riddersviks allé förlängs till Lövs-tavägen. Nya alléträd underordnas befintlig allé i skala

Sektion Lövs-tavägen

Lövs-tavägen

Fortsättning på Drottningholmsvägens breda landskapsrum

- Bredd: 14,5m
- Vägen flyttas norrut.
- Brett grönt stråk med koppling ut mot eklandskapet.
- Öppet dike på södra sidan mellan Lövs-tavägen och kvartersgata
- Längs diket planteras klungor av träd, vilka bryter upp sikten mot bostadsområdet Trädgrupperna växlar sida längs diket, för att ge djup i landskapsrummet.
- På norra sidan finns stora ekar och slånbuskage vilka ger en förnimmelse av brynkaraktären mot den gamla odlingsmarken.
- Dagvatten från gång- och cykelbanor leds ytligt till omgivande grönytor. Från körbanan leds dagvatten i ledning till diket på Lövs-tavägens södra sida, för att renas i dagvattenanläggningen i väster.

Torg

Riddersviks torg ligger i övergången från gamla till nya Riddersviksvägen. Torget blir en entrépunkt från Hässelby villastad till det nya området. Typologin anspelar på platsbildningar i äldre trädgårdsstäder. Här samlas de fyra kvarteren kring en plats där alla blir lika viktiga rumsbildande element. Portiker in mot gårdarna förstärker det klassiska entrémotivet och skapar nyfikenhet. Den del av torget som ligger i nordväst får goda solförhållanden och kan vara ett möjligt läge för kiosk/café och en samlingspunkt i området, en plats att stanna till en stund på hemväg från förskola och skola. Här föreslås placering av lekfulla skulpturala element, som tillför prydnad och vistelsevärden. Generösa sittplatser anläggs i soligt sydvästläge. Torgdelen mot vård- och omsorgsboendet ges en grönare och lugnare karaktär, med mer fokus på prydnadsplanteringar. Entrén blir en viktig målpunkt i denna del av torget. Entrén ska även kunna angöras av färdtjänstbilar. Träden på torget ger en rumslig inramning. Träd i mindre skala vilka ansluter till gatuträden i gata 2 placeras i torgets ytterkanter. I torgets centrala punkt placeras ett karaktärsgivande vårdträd. Torget föreslås få en omslutande ram av marktegel, vilken definierar platsens form. En avvikande beläggning föreslås på hela torgets yta, även körbanorna, för att ge ett sammanhållet torgrum, och dämpa farten förbi torget. Beläggning i

torgets mitt och på körytor föreslås bli en blandning av marktegel och betongplattor. Breda trappstenar i granit tar upp nivåskillnader och förtydligar den lätt skålade höjdsättningen. I trapploppen tillförs generösa platsbyggda bänkar i trä, vilka kan förses med arm- och ryggstöd. Torgets skålform gör att dagvatten samlas i korsningen mellan gatorna. Dagvatten på torget leds till växtbäddar i lågpunkterna på respektive sida.

Entreplats vid Lövestavägen

I förlängningen av Riddersviks allé bildas en entréplats intill busshållplatsen vid Lövestavägen. Här annonseras alléerna, Riddersviks gård och parken ut mot Lövestavägen. Entreplatsen länkar mellan ett antal stråk: Riddersviks allé, Lövestavägen, Enbärsgränd samt mot gång- och cykelvägssystem på norra sidan Lövestavägen. Platsen föreslås få en enkel och vardaglig utformning, med material som ansluter både till den engelska parken och till bostadsområdet. Cykelställ anordnas delvis under tak, för att främja nyttjandet av kollektivtrafik. Ett alléträd kommer ut på platsen, och ramas in av en rundbänk.

Broplatsen

Broplatsen markerar slutet på den byggda staden, en övergång mot kulturlandskapet. Platsen utgör ett fondmotiv i slutet av gata 2. Karaktären är en enkel plats med ett enhetligt markmaterial, trädplanteringar och sittplatser. Kontakten med dagvattenanläggningen och landskapet är platsens huvudsakliga kvalitet. Platsen utgör en anslutningspunkt till bryggvägen längs dagvattnet och övergången mot Riddersviks gårdsväg. Omgivande bebyggelse stöttar platsbildningen med tillvända entréer.

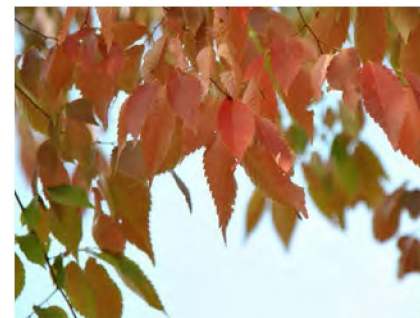
Bild till höger:
Perspektivbild
Broplatsen

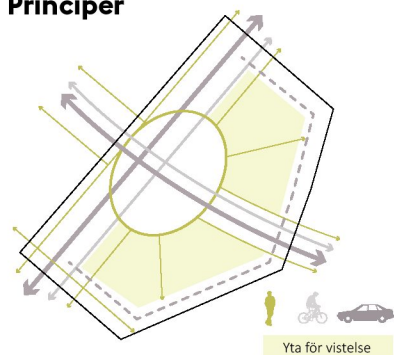
Bilden till vänster:

Perspektivbild Riddersviks torg. **Bilder nedan:**

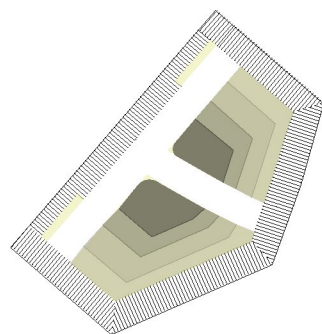
Referensbilder Riddersviks torg. Uppifrån: 1. Träd med höstfärger, 2. Breda trapplopp och platsbyggda bänkar som platsinramning, 3. Genomgående material över körbana.

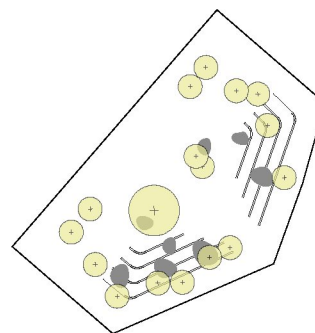
Principer

Flöden

Diskreta nivåskillnader och olika markmaterial skapar rumslighet.

Träd ramar in rummet. Vårdträd i torgets mitt skapar fondmotiv.

Parker och grönområden

Det nya bostadsområdet omgärdas även av naturområden och vatten. I norr ansluter naturområden vid Lövsta backar och Görvälms naturreservat. Den tidigare soptippen vid Lövsta har täckts över och omvandlats till ett gräsbevuxet område med stiliserad topografi. I söder kopplar en strandpromenad längs med Lövstafjärden till planområdet. Det stora vattenrummet är en tillgång både för det nya bostadsområdet, och omgivande områden. På lämpliga platser utvecklas förutsättningar för ökad kontakt med vattenrummet och större aktivitet i anslutning till vattnet.

Inom planområdet finns befintliga parker vilka redan har stor betydelse både lokalt och regionalt. I samband med att bostadsområdet byggs vidtas en rad åtgärder för att restaurera och uppgadera befintlig grönsstruktur för att uppnå ökad historisk läsbarhet, förhöjd attraktivitet som besöksmål och större robusthet för ökat slitage. Nya grönytor tillskapas även inom kvarterstrukturen. Dagvattnets väg genom området gestaltas för att bli en tillgång i form av vistelsevärden och ökad biologisk mångfald.

Engelska parken

Riddersviks samlade kulturmiljö med herrgårdsbyggnad, flyglar, trädgårds-mästarboställe, ekonomibyggnader, alléer, historiska park- och trädgårdar utgör en stor upplevelsemässig tillgång. Parken är idag ett besöksmål för hela Västerort. I samband med utbyggnaden av Riddersviks bostadsområde ges möjlighet att rusta, återskapa och komplettera den unika kulturmiljön med nya parkdelar.

Trots igenväxning, avsaknad av möblering och planteringar framstår parkens fysiska form och rumsliga struktur från början av Folkets hus, skola, kyrka och det f.d. kommunhuset, nu hembygdsmuseum tydligt än idag. Av trädgårdsanläggningarna i anslutning till huvudbyggnaden kvarstår lämningar i form av terrasserings- och kallmurar där orangeri och drivhus en gång var placerade. Sydost om huvudbyggnaden finns enstaka gamla fruktträd kvar som rester av de omfattande trädgårdsanläggningarna. Gångvägssystem och platsbildningar i den engelska parken är i stort sett intakta, men i vissa sträckningar svåra att upptäcka. Sist

men inte minst framstår Stjärnparken och alléerna som välbevarade gestaltade parkdelar i Riddersvik.

Kulturmiljöutredningar för Riddersvik (AIX 2015 och Topia 2008) har under 2017 kompletterats med en trädgårdsarkeologisk utgrävning med schakt på tre platser: lindbersån, Stjärnparkens nordöstra kortsida och gångvägen från lindbersån mot paviljongen. Schakterna visar på dessa tre platser markanläggningar i form av hårdgjorda gångar, fundament och grusytor vilka ligger direkt under den nuvarande markytan. Grävningen fördjupar förståelsen för Riddersviks engelska parks höga parkhistoriska värde och bekräftar även tillgängligt kartmaterial från år 1842 vad gäller de undersökta områdena.

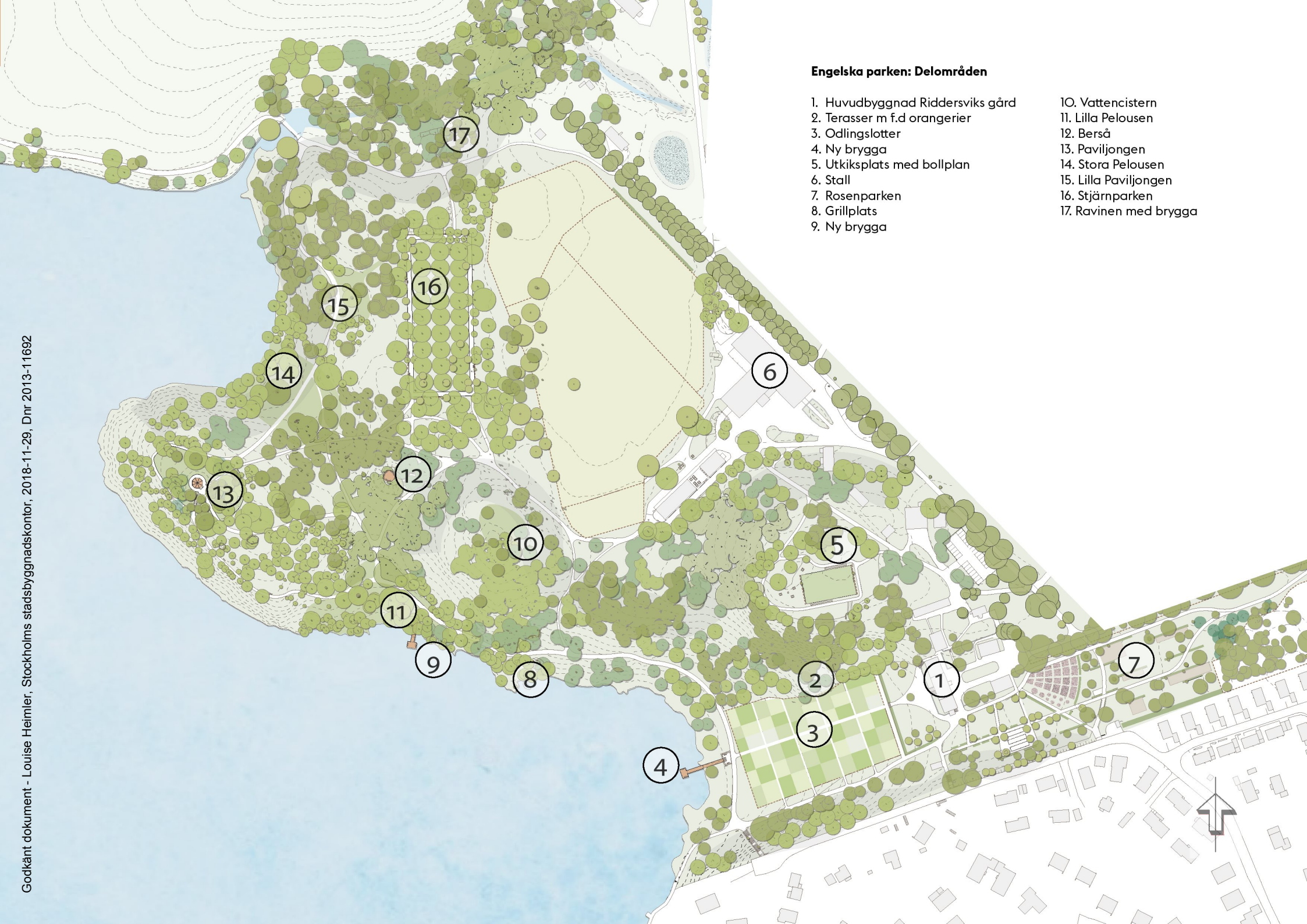
Åtgärder i parken

Den engelska parkens karaktär av landskapspark förtydligas genom ett skötselprogram som syftar till öppna den igenvuxna parken och öka dess ekologiska och upplevelsemässiga värde i en historisk kontext. Bestånden av gammal tall, grov ek, parklind och lärk lyfts fram. I samband med

denna grundläggande skötsel skapas utblickar och visuella samband mellan den historiska parkens anlagda delar. Dessa utgörs av lindbersån, området kring paviljongen, stora och lilla pelousen samt Stjärnparken. Dessa platser rustas och kompletteras med parkbänkar och planteringar av vårblostande lök- och knölväxter samt grupper av tåliga blommande buskar i en fri förnyelse av 1700-talsparken. Lilla pelousen i söder får en återskapad badbrygga i historiskt läge. Den sengustavianska paviljongen repareras och en ny stentrappa ersätter den befintliga trätrappan. I Stjärnparken återskapas det försvunna gångvägssystemet med utgångspunkt i kunskapen från den trädgårdsarkeologiska utgrävningen. Parkens funktion som promenadområde stärks genom att den karaktäristiska gångvägssystemet, den engelska parkens främsta karaktärselement, justeras i de partier som idag är skadade och ojämna. Som funktionsinriktade komplement rustas den befintliga grillplatsen vid Lövstafjärden och en ny picnicplats föreslås intill gårdens magasin och vagnslider.

Engelska parken: Delområden

1. Huvudbyggnad Riddersviks gård	10. Vattencistern
2. Terasser m f.d orangerier	11. Lilla Pelousen
3. Odlingslotter	12. Berså
4. Ny brygga	13. Paviljongen
5. Utkiksplats med bollplan	14. Stora Pelousen
6. Stall	15. Lilla Paviljongen
7. Rosenparken	16. Stjärnparken
8. Grillplats	17. Ravinen med brygga
9. Ny brygga	

Entrésituationer och utvalda platser förtydligas med trästaket i historiskt mönster och kulör.

Gårdsmiljö och trädgårdsanläggningar

En upprustning föreslås även för parkmiljön i anslutning till Riddersviks gård, varav delar ingår i parkmarken. Gårdsplanen föreslås återställas till en historisk utformning där nytillkomna element som betongstödmurar rivs. Trädbeståndet vårdas och kompletteras. De arkitektoniskt strukturerande och karaktärsskapande alléerna vårdas och kompletteras med nyplanterade träd och genom så kallad rotskottsförnygring där så är möjligt.

I dalgången väster om huvudbyggnaden låg tidigare gårdens trädgårds- och odlingsanläggningar. Här finns idag odlingslotter, vilket bibehålls. Den historiska mittaxeln genom området betonas med en ny trappa upp till huvudbyggnadens

terrass i nordost och en återskapad brygga ut i Lövstafjärden i sydväst. Odlingslotternas avskärmande effekt minskas genom att ett tvärgående gångstråk anläggs nedanför herrgårdens trädgårdsterrass.

Nya parkdelar

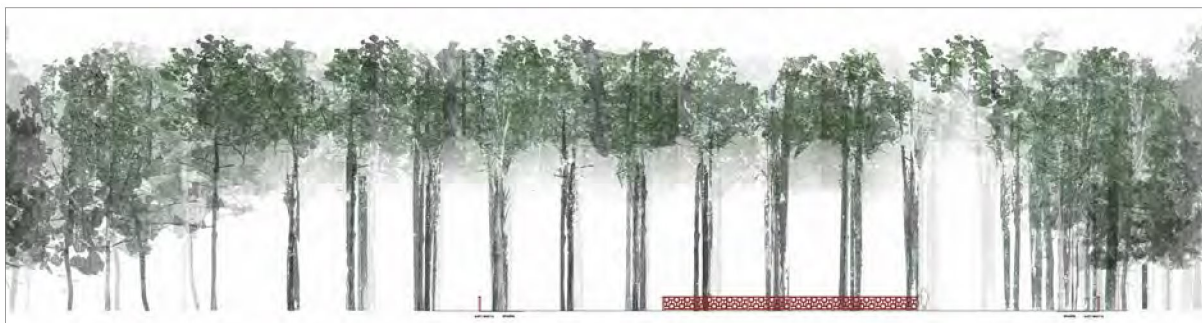
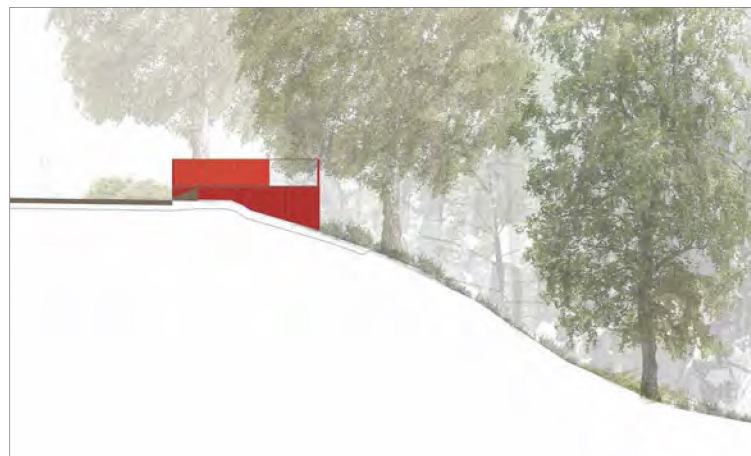
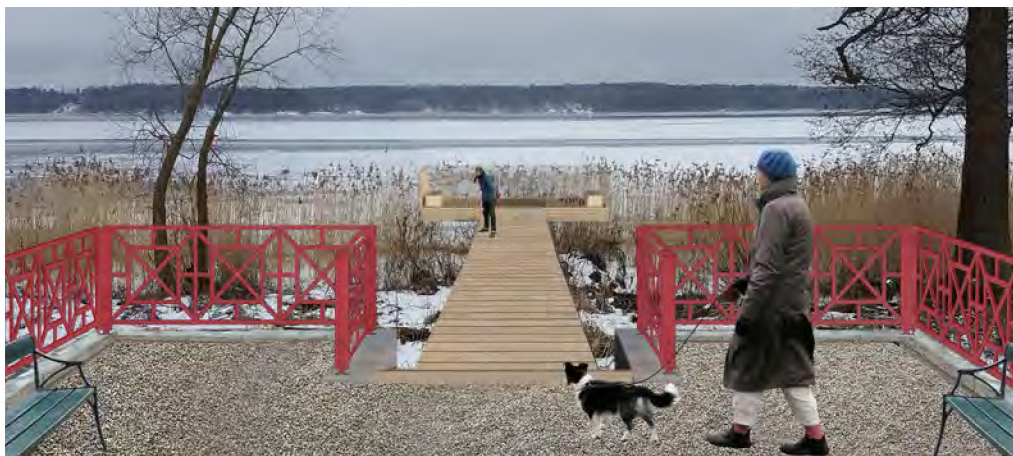
Två nya parkdelar skapas i den engelska parkens tradition, i syfte att funktionellt komplettera övriga parker. Dessa är Utsiktsplatsen och Ravinplatsen. Platserna utgör den engelska parkens upplevelsemässigt högsta och lägsta punkt. Två cirkulära trädäck, i form och utbredning relaterande till både Lindbersån och paviljongen, ger möjlighet att kontempera landskapets skönhet och dramatik. Intill utsiktsplatsen anläggs en gräsplan med informell läktare. Denna plats är även utvald som en plats för offentlig konst.

Parkens stora ekologiska värde med fauna knuten till död ved av lind och

ek, i kombination med de mycket höga kulturhistoriska värdena motiverar att parken inte förses med parkbelysning. Tillgängligheten är begränsad då topografin är mycket varierad. Generellt ökas dock tillgängligheten då gångvägar rustas och nya parksoffor placeras längs dessa. Den västra delen i sträckningen mellan ekonomibyggnaderna och Stjärnparken är generellt flackare och lättare att nå för rörelsehindrade. Detta i motsats till den södra strandpromenaden vars dramatiska topografi utgör grunden för den historiska engelska parkens anläggande.

Bilder till höger:
Befintlig miljö i Engelska parken fr v: 1. Paviljongen, 2. Stjärnparken, 3. Odlingslotter och huvudbyggnaden, 4. Lilla pelousen med vyer mot Lövstafjärden.

Bilden överst till vänster: Perspektiv ny brygga i gårdens mittaxel. **Bilden överst till höger:** Sektion ny utsiktsplats på kullen. **Bilder till vänster:** Sektion ny plats vid ravinen och den befintliga paviljongen. **Bilden nedan till vänster:** Sektion Stjärnparken. **Bilden nedan till höger:** Bildmontage: vy mot Mälaren från pelousen efter gallring

Rosenparken

Rosenparken är en småskalig vardagspark i Hässelby villastad, ett område som har en generell brist på offentliga rum att mötas i. Parken har vuxit fram parallellt med etableringen av trädskolan och har en viktig funktion som social och funktionell länk mellan befintlig villabebyggelse och den planerade bebyggelsen. Här finns i dagsläget ytor för lek, prydnadsplanteringar och ett varierat och artrikt trädbestånd. I samband med utbyggnad av planområdet föreslås en upprustning av Rosenparken. Befintliga träd bevaras men parkens form och utsträckning som ett länkande offentligt rum mellan Riddersviks gård och strandpromenaden förtydligas genom ett nytt system av häckar och gångvägar. Rosenparken utökas i sydväst med en trädgårdsdel med fruktträd, rabarber och bärbuskar. Satsningen på ätbara växter för allmänheten syftar till att stärka och komplettera Riddersviks odlingstradition. Parken kompletteras

även med nya parksoffor med historisk förlaga. Planstrukturen med grusade gångvägar anordnas inom ramen för en återskapad historisk anläggning. Parken är tänkt att fungera som ett socialt samlingsrum med betoning på redskapslek, boule och picknick. Detta förstärks och utvecklas med förtydligade entréer från Flötviksvägen och ny entré mot Riddersviksvägen. I nuvarande parkens norra del anläggs en ny förskola, delvis på den nuvarande parkeringsplatsen. Kullen med lövträd övergår till förskolegård, men en parkkoppling kvarstår förbi förskolans gård till Riddersviksvägen. En brynzon av varierade träd sparas utanför förskolegården, för att behålla parkkänslan även i denna del av Rosenparken.

Kvartersparken

Kvartersparken är en ny park vilken placeras centralt i Riddersviks bostadsområde, och kan därmed fungera som en grön mötesplats i vardagen. Fokus ligger på att till skapa lekfunktioner och grönska. Parken delas i tre olika parkrum, genom terrassering från nordöst mot sydväst. Centralt finns en samlingsgräsyta, med mindre lektrum samt prydnadsplanteringar på bägge sidor. Den nordöstra delen utformas för småbarnslek. Här föreslås även ett enkelt skärmtak. Den sydvästra delen utformas för något äldre barn, med mer motorisk lek såsom klättring och balanslek. Entréer till parken finns i alla hörn mot stadens gator. I övrigt inramas parken av häckar, typiskt för trädgårdsstaden. Trädader väver över parken, och påminner om platsens tid som trädplantskola. I parkens sydöstra hörn finns ett läge för en elnätstation.

Parken föreslås utformas med enkla och vardagliga material. Gräsytor och stenmjölsytor dominerar, med avsteg för entréerna vilka beläggs med marktegel. Lekredskap och skärmtak utförs dominerande i trä. Fallskydd föreslås utföras i naturmaterial såsom sand eller barkflis. Dagvatten infiltreras i gräs-och planteringsytor.

Bilder till höger:

Befintlig miljö i Rosenparken fr v: 1. Rosenträdgården, 2. Lekfunktioner, 3. Variation av träd, 4. Gångväg mot Riddersviksvägen.

Bilden till höger:
Illustrationsplan
Rosenparken.

**Bilden överst
till vänster:**
Sektion genom
Rosenparken.
**Bilden nederst
till vänster:**
Sektion genom
Kvartersparken.
Bilden till höger:
Perspektivbild
Kvartersparken

Landskap för dagvatten

En stor del av dagvattnet från Hässelby villastad rinner genom planområdet. Befintligt dike genom området får ett nytt läge längs Lövstavägen och en dagvattenpark för rening av dagvatten tillkommer i områdets västra del. Vattnets väg genom området gestaltas för att bli en tillgång för området. Huvudprincipen är att dagvatten från allmän platsmark ska omhändertas lokalt och ledas genom öppna växtbäddar, där vattnet tas upp av träd och infiltreras. Målet är att huvudparten av vattnet ska fördröjas och renas innan det når ledningssystemet. Den årliga nederbörden i Stockholm väntas öka samtidigt som regnen gradvis blir fler och mer intensiva. Området är höjdsatt så att lågpunkten finns i dagvattenanläggningen. Gatorna fungerar som sekundära avrinningsvägar vid stora regn och skyfall.

Dagvattenpark

Dagvattenanläggningen i Riddersvik ska både fungera som en reningsanläggning för dagvatten och tillföra vistelsevärden till Riddersvik. Dagvattenparken består av en damm, och en sekvens av växtfiltertytor. I växtfiltertytorna infiltreras och renas vattnet i filter uppbyggda av sand och biokol, med vattentåliga växter. Dagvattnet leds genom tre växtfiltertytor öster om Riddersviks gårdsväg

och ett sista växtfilter eller våtmark väster om vägen. Dräneringsledning för ut det renade vattnet till befintligt dike och ut i Mälaren via ravinen i Engelska parken. Enligt dagvattenutredning utförd av Tyréns 2016 beräknas anläggningen omhänderta 50 % av den årliga volymen dagvatten från hela avrinningsområdet. Detta motsvarar ett regn mellan 1-2 mm/h.

Dammar och filtertytor utformas med en mer byggd sida mot bostadsområdet, och en mer naturlig sida mot Riddersviks gårdsväg och kulturlandskapet. Mot bostadsområdet anläggs en lång bryggväg som möjliggör promenader och vistelse i anslutning till vatten- och växtfiltertytor. Bryggorna utformas i trä och vilar på en platsgjuten stödmur i betong, vilken håller slänten upp mot kvartersgatan. Dämmen mellan dammar och filtertytor utformas i formgjuten betong. Växtfiltertytorna blir en storskalig plantering av gräs och vass med blommande inslag. Kontrasten mellan skarpa element i trä och betong, mot en mer yvig gräsdominerad växtlighet i både slänten och filtertytorna ger anläggningen sin karaktär i mötet mellan naturlandskapet och den byggda staden. Vid Broplatsen finns en övergång mot Riddersviks gårdsväg, där bryggan breddar ut till en platsbildning. Vid dammen i norr finns en utsiktspunkt ut mot den öppna vattenytan. Från denna punkt ges även en vy över diket

utlopp mot dammen, vilket vid större regn kan bli en spännande upplevelse, då vattnet faller från en högre höjd vid gatan. Längs bryggorna löper en slänt upp mot kvartersgatan. Här föreslås trädgrupper bland högre gräs eller ängsplanteringar. I anslutningar till kvarterens gångstråk anläggs sittrappor i trä, i ett soligt sydvästläge och vyer ut mot landskapet.

Riktlinjer har tagits fram för ökad biologisk mångfald. Särskilt fokus läggs på att återskapa den vegetation, bottensubstrat och flöde som återfinns i ravinen i den mån det går. Ett basflöde från dagvattenanläggningen till ravinen bör fortsatt finnas, så att denna inte torkar ut. Dammen utformas med flacka naturliga strandkanter, träd som skuggar delar av vattenytan, djuphålor och utplacering av död ved vilket bidrar till ökad biologisk mångfald.

En viktig aspekt av dagvattenparken är synliggörandet av reningsprocesser. Synliga tekniska delar i anläggningen, såsom dämmen, utlopp från kulvert och uppstickande brunnar utformas som en del av helhetsgestaltningen. En annan aspekt är pedagogik i form av skyltar som förklarar processen och visar vattnets väg.

Dike vid Lövstavägen

Det vatten som i dagsläget går i ett dike mitt genom f d plantskolan föreslås ledas om i ett dike längs Lövstavägen. Befintliga ledningar

kopplas mot detta dike. Diket utformas som ett långsträckt landskapsrum, med trädgrupper längs sidorna, som bidrar till djup och bryter siktlinjerna. Då diket ofta kommer att ha höga flöden blir det primärt ingen vistelseyta, men utsiktsplatser tillskapas vid broarna över diket.

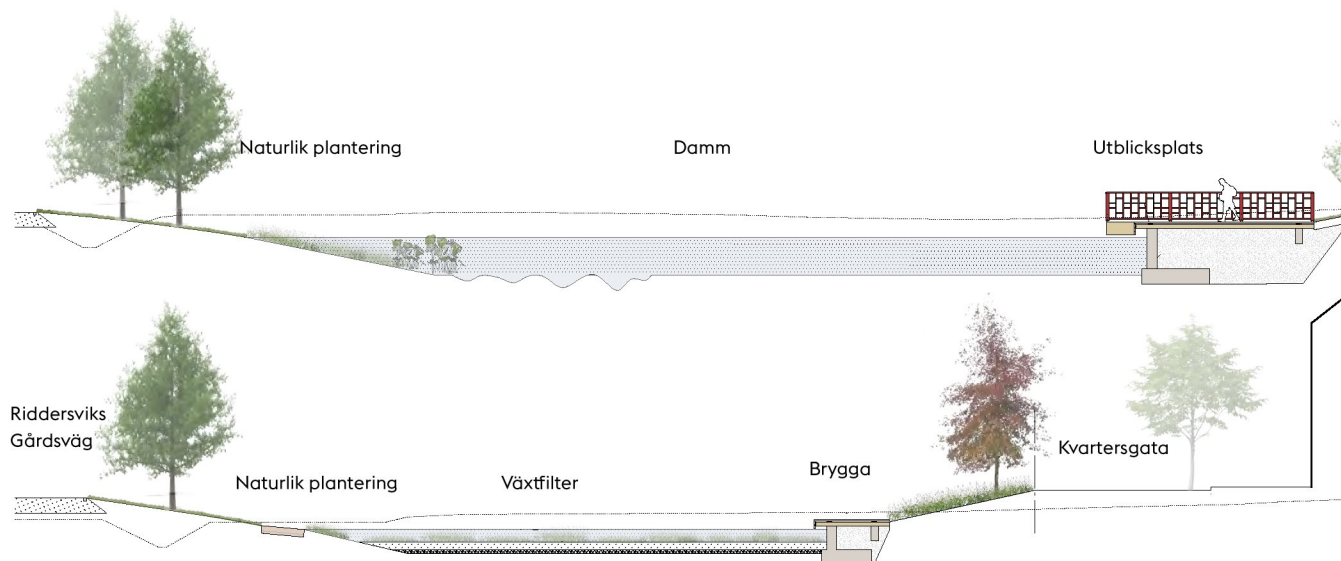
Dagvatten i gator

Gatorna ska även ta hand om regnvattnet, och utformas så att dagvattnet i huvudsak leds till växtbäddar, genom ytlig avrinning eller via inloppsbrunnar. Dagvattnet renas vid infiltrering i växtbädden. Dräneringsledningar leder överskottsvatten till dagvattenledning, vilken kopplas till dagvattenanläggningen eller den befintliga dikesfåran i områdets västra delar.

Övriga ytor för dagvatten

Mellan Riddersviks alléer och bostadsområdet finns ett grönstråk som delvis fungerar som en sekundär avrinningsväg för dagvatten. En genomgående låglinje leder vatten mot diket och dagvattenanläggningen.

Bilden till höger:
Perspektivbild över
Dagvattenparken från
Riddersviks gårdsväg. **Bilden
nedan:** Referens: Bryggor
längs urban våtmark.
Bilder nederst: Sektioner
genom dagvattenparken

Referensbilder.
Bilden överst:
Dämmen med vat-
tentrappor. Foto:
Sydväst ark. **Bilden
nedan:** Brygga
och växtfilter. Foto:
Olof Jonasson,
Tyrens

Ekosystemtjänster

Staden arbetar medvetet med ekosystemtjänster. Nedan är en introduktion till vad det handlar om.

Försörjande

Exempel: spannmål, dricksvatten, trävirke och bioenergi

Reglerande

Exempel: pollinering, rena luft och vatten, klimatreglering

Kulturella

Exempel: friluftsliv, hälsa och inspiration, naturarv och turism

Stödjande - för att övriga tjänster ska fungera

Exempel: fotosyntes, bildning av jormån, bio-geokemiska kretslopp

Det osynliga gratisarbete som naturen utför beskrivs som ekosystemtjänster. Exempel på detta är att marken renar vattnet, att växter binder koldioxid och att insekter pollinerar grödor.

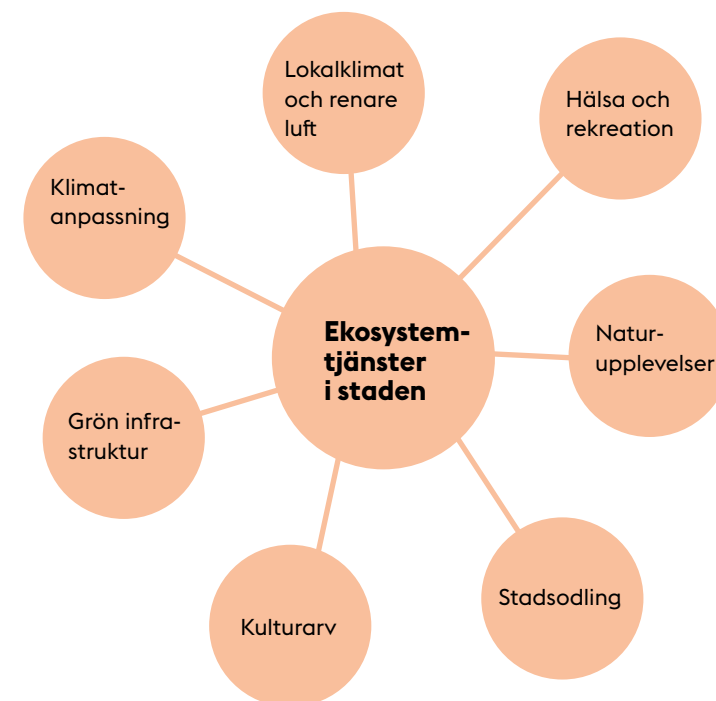
Även de aktiviteter som vi människor kan utföra i naturen räknas som ekosystemtjänster, till exempel att fiska, plocka bär och paddla kanot.

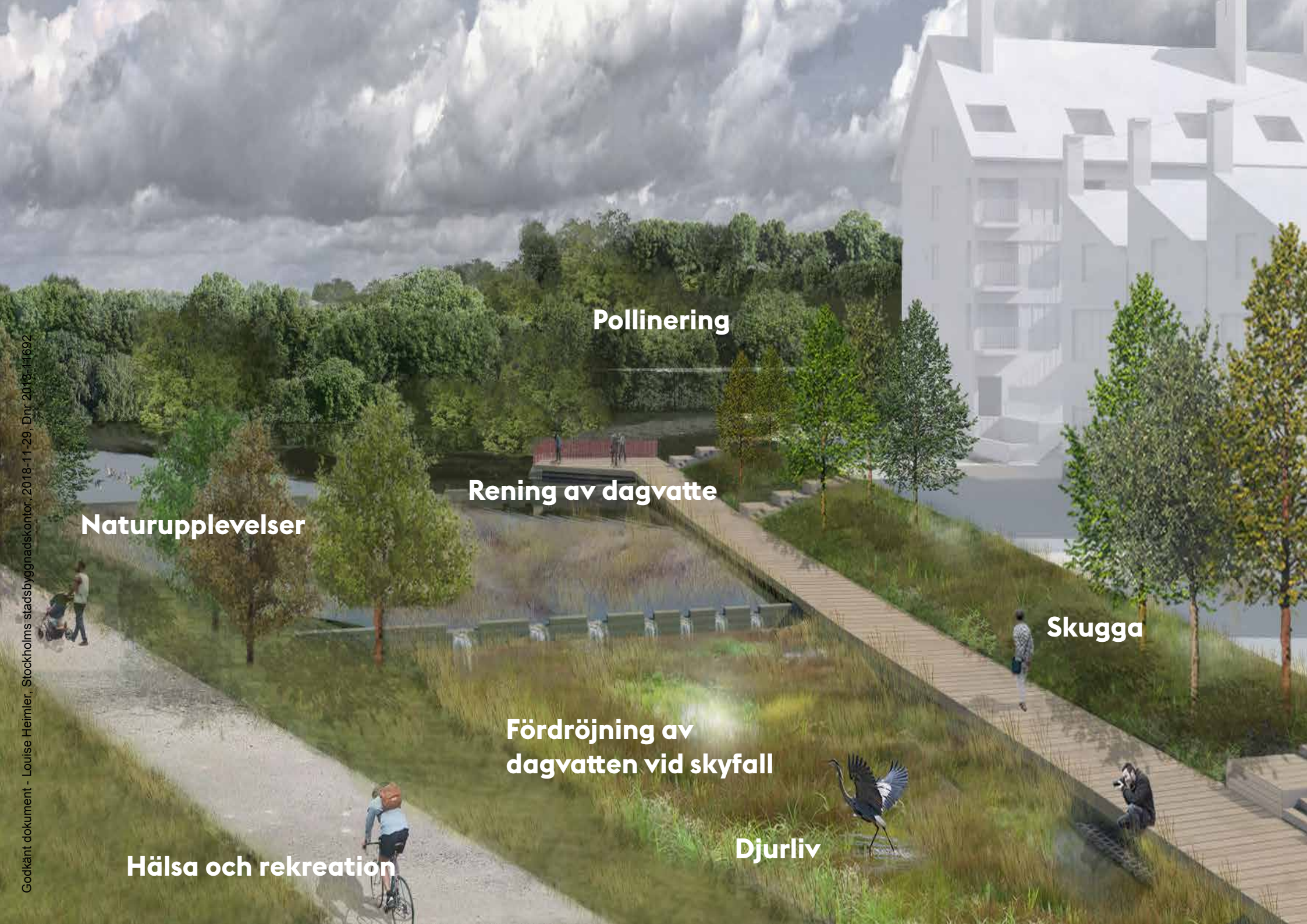
Naturvårdsverket har delat in ekosystemtjänsterna i olika kategorier: försörjande, reglerande och kulturella. För att dessa tre ska fungera behövs också stödjande ekosystemtjänster.

För att kunna fungera är arter och ekosystem beroende av varandra. Det innebär att en störning i naturen kan få flera negativa konsekvenser som påverkar de ekosystemtjänster som vi människor drar nytta av. Därför behöver Riddersvik utformas med omsorg så att naturen kan länkas ihop och på så sätt behålla ekosystemtjänsterna. Det

är till exempel mindre föroreningar längs en gata där träd planterats. Träden renar luften, jämnar ut temperaturen, dämpar buller och binder damm och partiklar. Grönska minskar risken för översvämning och att orenat avloppsvatten sprids. Att vi kan omge oss av grönska gör att vi människor mår bättre såväl fysiskt som psykiskt.

Boverket och Naturvårdsverket har sammanställt ekosystemtjänster att arbeta med inne i städerna. Dessa är klimatanpassning, lokalklimat och renare luft, hälsa och rekreation, naturupplevelser, stadsodling, kulturarv samt grön infrastruktur. I Riddersvik finns goda förutsättningar att framhäva dessa.

Pollinering

Rening av dagvatten

Naturupplevelser

Skugga

**Fördröjning av
dagvatten vid skyfall**

Djurliv

Hälsa och rekreation

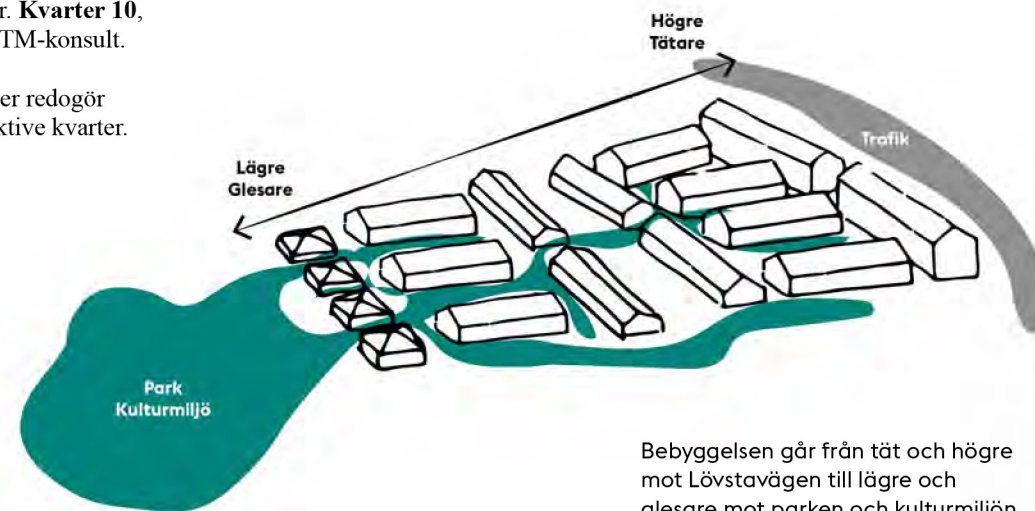
Ny bebyggelse

Riddersviks nya bebyggelse utgörs av tio kvarter där största delen kommer att bli bostäder. Utöver bostäder möjliggörs också för förskola, vårdboende och lokaler. Gatorna i och kring bebyggelsen är både allmänna- och kvartersgator som ska vara välkomnade för alla.

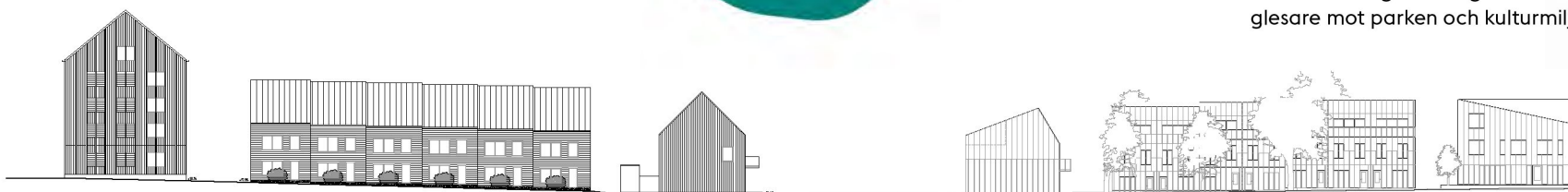
Åtta byggaktörer har tilldelats kvarter inom området. Kvarter 7 är ännu inte markanvisat och är dämed inte illustrerat under samrådet. Byggaktörerna med tillhörande arkitektkontor för respektive kvarter är; **Kvarter 1**, Hausschild + Siegel architecture, Hausschild + Siegel architecture. **Kvarter 2**, Ikano Bostad, Stadstudio & Landskapsgruppen. **Kvarter 3**, Besqab Projektutveckling, A-sidan.

Kvarter 4, Wallfast, Kjellander Sjöberg. **Kvarter 5**, Svenska Hem i Bromma, DinellJohansson. **Kvarter 6**, Inovation Properties, Ahlqvist & Almqvist Arkitekter. **Kvarter 8**, Vivere, White Arkitekter. **Kvarter 9**, Inovation Properties, Ahlqvist & Almqvist Arkitekter. **Kvarter 10**, SISAB, A-sidan & TM-konsult.

På sidorna som följer redogör aktörerna för respektive kvarter.

Bebyggelsen går från tät och högre mot Löfstavägen till lägre och glesare mot parken och kulturmiljön.

1. Byggaktör: Hauschild & Siegel architecture

Arkitekt: Hauschild & Siegel architecture

2. Byggaktör: Ikano Bostad

Arkitekt: Stadstudio & Landskapsgruppen

3. Byggaktör: Besqab Projektutveckling

Arkitekt: A-sidan

4. Byggaktör: Wallfast

Arkitekt: Kjellander Sjöberg

5. Byggaktör: Svenska Hem i Bromma

Arkitekt: DinellJohansson Arkitekter

6. Byggaktör: Innovation Properties

Arkitekt: Ahlqvist & Almqvist Arkitekter

7. Kvarter ej markanvisat

8. Byggaktör: Vivere

Arkitekt: White Arkitekter

9. Byggaktör: Innovation Properties

Arkitekt: Ahlqvist & Almqvist Arkitekter

10. Byggaktör: SISAB

Arkitekt: A-sidan & TM-konsult

Kvartersgator

Gator och parkering

- Kvartersgata 1,3,4 & 6
- 198 parkeringsplatser
- 12 parkeringar för rörelsehinfrade

Kvartersgatorna sträcker sig mellan och kopplar samman Riddersviks kvarter och ansluter till lokalgatorna. Förbindelser och inbjudande kopplingar för gående mellan och genom bostadskvarteren till omgivande grönområden är en central del av gestaltningen och bidrar till att skapa gator där en mångfald av olika trafikanter kan mötas. Målet för kvartersgatorna är att skapa trafiksäkra gator som är väldefinierade, trivsamma för människor och som kan hantera både grönska, dagvatten och bilar.

Vision/Gestaltning

Strategin för gestaltningen av de fyra kvartersgatorna är att skapa fyra varierande karaktärer som skiljer sig i utformning och därav underlättar orienterbarheten. Trots att karaktärerna skiljer sig är de sammanlänkade materialmässigt och skapar trivsamma och positiva upplevelser när man rör sig längst med gatorna. Kvartersgatorna är uppdelade så att ytan tillgodoser respektive

gatas förutsättningar och behov. Parkeringslösningarna ser olika ut för respektive gata beroende på bredd och varierar från ensidig till dubbelsidig parkering.

Gatorna utmärks av upplevelsen av gröna rum, gräsarmering på parkeringsfickor bidrar till denna känsla men också till att infiltrera dagvatten. Dagvattenhanteringen sker även till vegetationszoner i gatorna som består av träd, dagvattenbäddar och perennplanteringar. Ett grönt gaturum skapar en tillåtande och trivsam offentlig miljö för hela bostadsområdet.

Riddersviks nya kvarter och gatustruktur utgör en länk mellan befintliga bostadsområden och omkringliggande park och naturområden. För att bygga ett jämställt gaturum för en mångfald av trafikanter, boende i alla åldrar och besökare, gestaltas gatorna med en inkluderande utformning där mindre platsbildningar och en låg hastighet möjliggör att fler kan ta gatan i

anspråk. I gaturummet ges förutsättningar för att ta del av en öppen stadsdel där det finns varierande platser att mötas och vistas på. Med en omsorgsfull belysning och gatans koppling till förgårdsmarken skapas kvalitéer för närvaro och en trygg gatumiljö.

Dagvattenstrategi

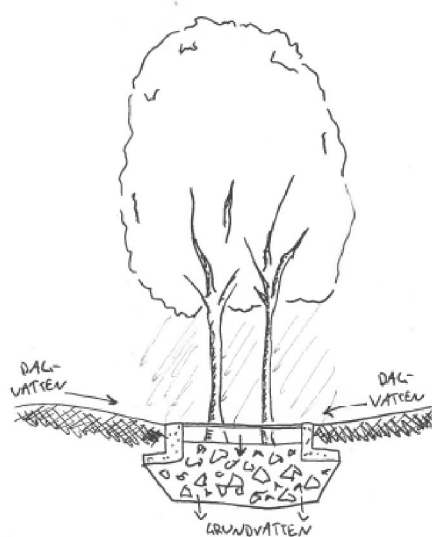
För att hantera större vattenmängder vid skyfall integreras platser i kvartersgatorna som fördröjer och infiltrerar dagvatten. I Riddersvik använder vi oss av tre principer för denna lokala hantering av dagvatten; skelettjor, öppen regnträdgård och ytor med genomsläpplig markbeläggning.

Skelettjor: Dessa underjordiska magasin kan med fördel placeras under parkeringsytor och planteringar och tar liten markyta i anspråk.

Regnträdgård: I dessa planteringar kan nederbörden samlas och fördröjas, en del av vattnet kan avdunsta direkt vilket ger minskad avrinning. Dagvattnet

blir även en tillgång för träden och trädens upptag av vatten bidrar även det till en minskad avrinning. Tekniken avskiljer fasta föroreningar effektivt, genom att välja en jord med goda absorptionsegenskaper kan även lösta föroreningar avskiljas. Träd och vegetation bidrar förutom omhändertagande av dagvatten till en grön och trivsam stadsmiljö.

Genomsläpplig beläggning: I dessa markmaterial kan dagvatten infiltrera direkt ned till vattenmagasinet under beläggningssytan. Det krävs endast 10 cm porös makadamfyllning krävs för att magasinera 20 mm regn. Avskiljningen av föroreningar i dessa ytor är också hög.

Gräsarmering och skelettjord

Illustrationsplan

Dagvattenhantering

- Skelettjordar: gata 1,3,4 & 6
- Regnträdgårdar: gata 1 & 6
- Gräsarmering: gata 1,3,4 & 6

Beskrivning gata 1

- Bredd: 10 meter
- Markmaterial: asfalt, gräsarmering
- Enkelsidig trädrad av ek.
- Marktäckare, prydnadsgräs.

Gata 1

På denna gata har Riddersviks ekar bjudits in och spelar huvudrollen för gatans grönska. Detta är en enkelriktad gata som samutnyttjas av bil, cykel och gående. Längst med gatan finns parkering på båda sidor och intill fasaden löper även en skyddad zon för gående. Med regnträdgårdar, trädgrupper och parkeringsplatser med infiltrerbara ytor ger gatan ett grönt och lummigt intryck.

Beskrivning gata 3

- Bredd: 10,5 meter
- Markmaterial: asfalt, gräsarmering marktegel, stenmjöl
- Dubbelsidiga trädtrader av fruktträd.
- Marktäckare, perenner, prydnadsgräs.
- Förgårdsmark mot kvarteren.

Gata 3

Parallellt med Riddersviks allé och dagvattenängen löper denna gata. Med passager till kvarteren är en ängspromenad inte långt borta. Gatan är enkelriktad med parkering på båda sidor. Bilar, cyklar och gående tar sig fram i samma tempo i gatans mitt, längst med förgårdsmarken löper även en gångzon. Gatan kantas av fruktträd som ramar in gaturummet. Fruktträden bidrar med ett flertal ekosystemtjänster så som habitat, mat för människor och djur och klimatanpassning.

Beskrivning gata 4

- Bredd: 9 meter
- Markmaterial: asfalt, gräsarmering marktegel, stenmjöl
- Enkelsidig trädrad av körsbärsträd.
- Förgårdsmark mot kvarteren.

Gata 4

Längs med Riddersviks dagvattenpark löper denna gata. Närheten till vattnet tas upp med en vågformig linje som stundom tas upp i markbeläggningen stundom går upp i en mur med sittplatser på. Gatan med enkelsidig parkering är enkelriktad och samutnyttjas av gång, bil och cykel. Intill förgårdsmarken löper även en gångzon. Mellan gångbana och parkering löper en trädad av japanska körsbärsträd.

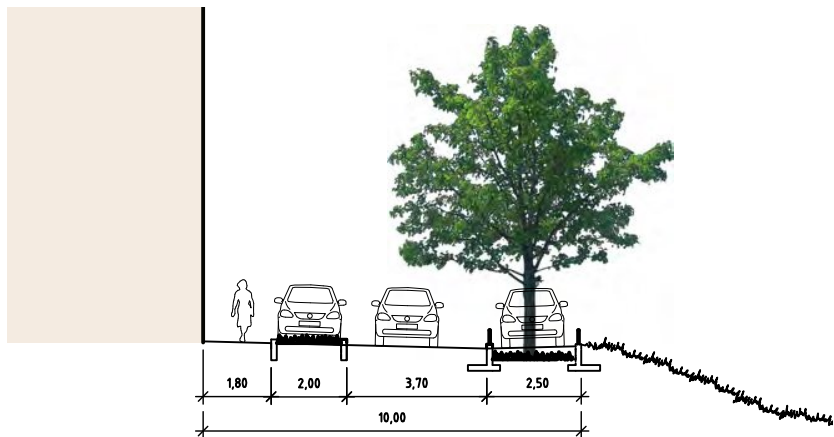
Beskrivning gata 6

- Bredd: 13,5 meter
- Markmaterial: asfalt, gräsarmering marktegel
- Dubbelsidiga trädgrupper av al, rönn & kaukasisk vingnöt.
- Marktäckare, perenner och prydnadsgräs.

Gata 6

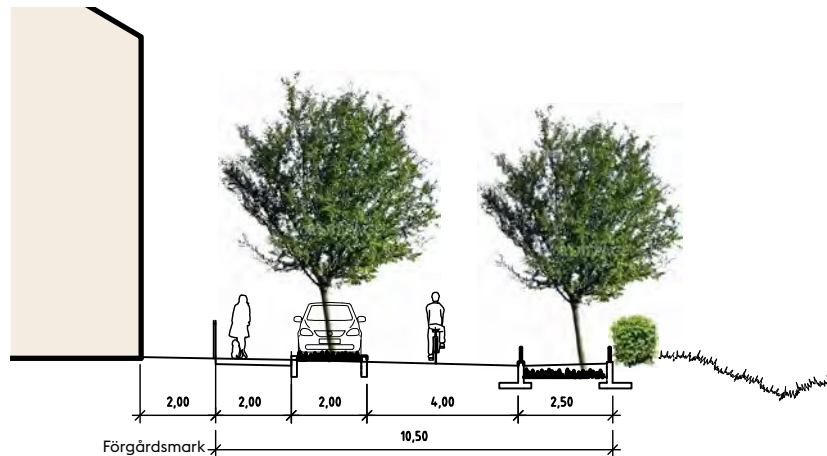
Mitt i Riddersvik breder regnträdgårdarna ut sig för att skapa goda förutsättningar att omhänderta dagvatten. Bäckarna är delvis täckta för att skapa platser för vistelse eller bilda passager mellan kvarteren. Dessa gröna öar skapar platser för vistelse och bidrar till att sänka hastigheten på passerande fordon. Körbanan delas av gång, cykel och bilar och har parkering på båda sidor av gatan. Mellan bostadshusen och parkeringarna löper en gångzon.

Gata 1

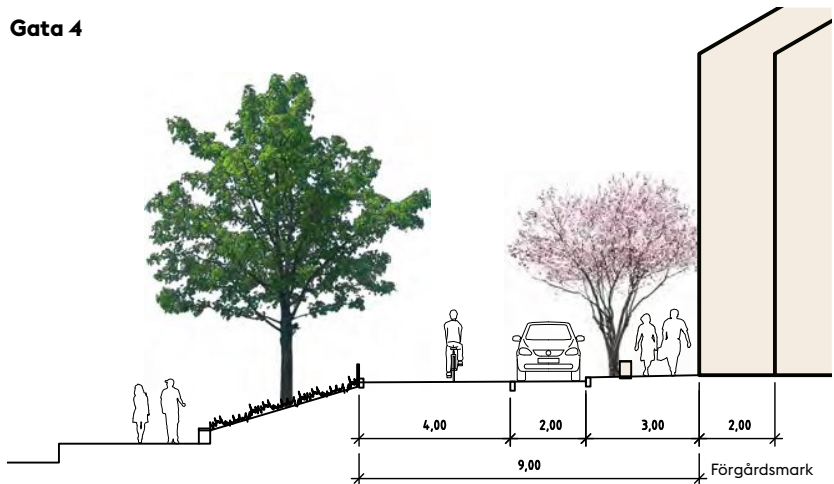
Sektion

Gata 3

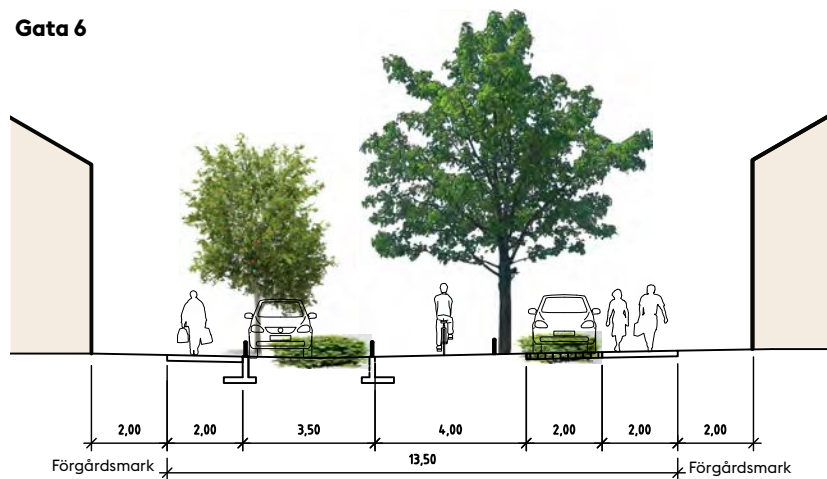
Sektion

Gata 4

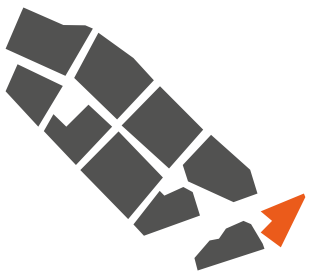
Sektion

Gata 6

Sektion

Kvarter 1 Hauschild + Siegel

Fakta om kvarteret

- Byggaktör: Hauschild + Siegel
- Arkitekt: Hauschild + Siegel
- 20 bostäder
- 15 p-platser för bil
- 108 p-platser för cykel

Utsikten mot, och kontakten med den unika miljön i Riddersvik är betydande för kvarteret. Placering och utformning av byggnadsvolymer, gården och komplementbyggnader är anpassad för att samspela med den befintliga naturen och bevara träd där möjlighet ges.

Genom att fokus ligger på att främja cyklande och gemensamma transportlösningar kan marken nyttjas effektivt och bidra till en trevligare miljö. De 15 p-platser för bil som blir nödvändiga, placeras på kvarterets södra del och gestaltas för att ge en liten omgivningspåverkan som så möjligt.

Byggnaden placeras längs med allén mellan Riddersviksvägen och Lövestavägen vilket förstärker riktningarna som trädraderna skapar. Längs husets sydöstra fasad finns privata uteplatser som vetter mot natur som bevaras. Byggnaden knyter an till befintlig radhusbebyggelse i öst genom sin radhusliknande karaktär. Byggnaden består av två radhuslängor i två plan staplade på varandra. De staplade enheterna möjliggör att mer mark och natur bevaras och följer

ambitionerna att skapa en ny och tät stadsdel.

Relationen till omgivningen i Riddersvik blir en viktig del av identiteten för bostäderna. Löppspår, promenadstråk och parker kommer att finnas i nära anslutning. Ambitionen med kvarterets utformning är att komplettera och förstärka relationen till den aktiva livsstil som området inspirerar till.

Hus möter gata

Kvarteret utformas med ambitionen att bevara naturmark. Genom anpassning till befintlig natur bevaras vegetation som bidrar med kvaliteter till boendet. Kvarteret knyter an till allén med sin lummiga grönska samt omgivande parkmark. För att på bästa sätt ta vara på dessa kvaliteter utförs förgårdsmarken utan barriärer med direkt koppling mellan hus och natur. Utmed med huskroppen finns vertikal grönska klättrande på byggnadens fasad.

De tio entréerna till radhusenheterna på bottenplan, samt entré till trapphus, vetter direkt ut mot förgårdsmarken.

En semiprivat zon etableras framför radhusenheterna, mellan huskroppen och angöringsväg.

Programmering av gård

Befintliga markhöjder bevaras, med endast små justeringar närmast bostadshuset för tillgänglighet och angöring. Den bevarade naturgården blir en omväxlande och trolsk miljö som domineras av uppväxta träd, variation och en etablerad vegetation. Grönskan utgör stommen i bostadsgården. De privata uteplatserna i sydöst vetter mot den gemensamma gården. Som ett komplement till de gröna gårdarna finns smala gångar av stenmjöl och paviljonger. Paviljonger utformas som moderna lusthus där allt från cykelförråd, bastu och gemensamt utekök kan inrymmas. De placeras på naturliga platser där de tillför mest kvaliteter.

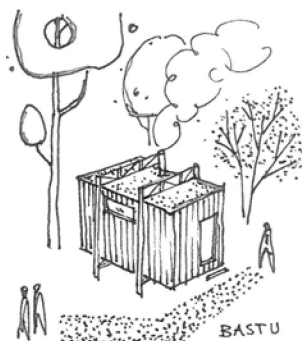
Bild till vänster: Byggnaden från Nordöst med gemensamma ytor. **Bild nedan till vänster:** Nord- och sydfasader

CYKEL STÄLL

VÄXTHUS

BASTU

VERKSTAD/
UTE KÖK

Gemensamma funktioner i paviljonger

Bilder till vänster: Materialpalett/referenser: Cykelhuset Ohboy & Brf. Ohøj, H+S Malmö

Jämställdhet och mångfald

Med flexibla lösningar och mobilitetsinsatser som minskar bilberoendet, skapas utrymme för en större mångfald av boende från olika åldersgrupper och bakgrunder. Bostäderna kompletteras med gemensamma ytor som möjliggör en aktiv och social livsstil i och kring bebyggelsen. Resultatet blir ett boende som lämpar sig för allt i från kollektivboende som för den moderna storstadsfamiljen.

Byggnaders gestaltning

Radhusen uppförs i fyra våningar med robusta och gedigna material, i en grön kulör. Grönfärgade dörrar och fönsterkarmar bidrar till en tydlig karaktär tillsammans med orangerier i trä och glas på övre plan. Klätterväxter och inslag av varma material skapar variation och liv i fasaden.

Trapphuset fungerar som ett gemensamt utrymme, för alla boende, där bl.a växter och cykelparkering finns.

Samtliga bostäder ges en tydlig kontakt och samspelar med de lummiga utemiljöerna som kvarteret erbjuder. Från bostäderna på bottenvåningen nås privata uteplatser som vetter mot den sparade och täta naturgården i sydost.

Andra, tredje och fjärde våningen kragar ut mot norr från fasaden. Det vertikala utrymmet, med trapphus och gemensamma ytor, kragar ut från tredje våningen och uppåt mot söder.

Takhusen på de övre planen nås via det gröna trapphuset följt av den gröna inglasade loftgången, hela vägen till bostadens entré. Takhusens övre plan huserar orangerier i två riktningar, nordväst och sydost. Orangerierna bidrar till en grön hemmamiljö året om och för årets kallare perioder ger de en grönskande prägel på kvarteret.

Orangerierna mot nordost följer med allén som löper invid huskroppen och knyter på detta sätt an till Riddersviks gård och Mälaren. Medan orangerierna mot nordost

underordnar sig det större sammanhang som huset är en del av så gör trapphuset det motsatta. Trapphuset med sina gemensamma lokaler är en entré till huset som sedan öppnar upp sig mot den tätt bevuxna gården.

Dagvatten

Dagvatten hanteras på tomten. Det är en resurs som kan nyttjas av kvarterets växtlighet. Närmast huset leds vattnet till klätterväxterna på husets fasad. På gården leds vattnet ut i naturen, vid stora regnmängder fördröjs vattnet av gröna tak, lokalt på marken och i magasin under mark.

Tillgänglighet

I anslutning till husets entréer finns tre parkeringsplatser för rörelsehindrade. Gångarna i naturmarken förläggs i den naturligt kuperade terrängen så att tillgängliga och svagt lutande gångvägar finns att välja, så att alla kan angöra byggnaden eller komma ut i naturgården.

Parkering

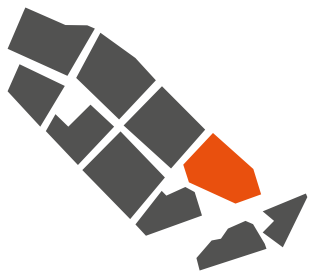
För personbilar finns en parkering under tak med infart från Riddersviksvägen, samt besöksparkering i tomtens östra hörn. Tre parkeringsplatser för rörelsehindrade finns i anslutning till husets entré i söder samt i anslutning till gavlarna öster och väster om byggnaden. Cyklar parkeras under tak på gården, i trapphuset och i anslutning till entréerna från norrsidan.

Ett mobilitetskonceptet för kvarteret ger de boende möjlighet till ett mobilt liv som inte kretsar kring bilägande. Mobilitetskonceptet gör det lättare att röra sig vidare till resten av Hässelby och Stockholm. Det bidrar också till att göra det gemensamma livet i huset och i närområdet lättillgängligt. Riddersviks gård med naturen kring hörnet innebär en unik möjlighet till boendenära rekreation vilket minskar behovet av långa transporter. En bra mobilitetsstrategi utnyttjar och förstärker dessa faktorer.

Illustrationsplan

Kvarter 2 Ikano Bostad

Fakta om kvarteret

- Byggaktör: Ikano Bostad
- Arkitekt: Stadsstudio & Landskapsgruppen
- ca 160 bostäder (hyresrätter)
- 84 p-platser för bil varav 51 i garage
- 170 p-platser för cykel

Visionen för kvarteret är att skapa en port in till Riddersvik. Kvarteret ska skapa ett kvarter en urban känsla som samtidigt andas trädgårdsstad. Genom att ge byggnadens hörnmotiv en egen karaktär vill vi gestalta en tydlig och välkomnande entré till både Riddersviks Gård och till det nya bostadsområdet.

Hus möter gata

Förslaget bygger på ett stort sammanhållet kvarter som präglas av sin omgivning och anpassar sig till kontext och väderstreck.

Det omslutande kvarteret bryts upp av tre passager, två smala mot norr och öster samt en bredare mot söder. Passagerna bjuder in till gården och öppnar upp mot grönskan på andra sidan Riddersviksvägen. Kontakten mellan gård och gata förstärks av genomgående trapphus.

Mot söder och öster möter kvarteret gatan och allén, med en generös förgårdsmark med plats för både planteringar och stora uteplatser. Förgårdsmarken aktiverar gaturummet

och bidrar även till att rama in och definiera entréerna till trapphusen.

Fasaderna mot norr och väster möter gångbanan och ger en mer stram och urban karaktär med tydligt markerade trapphus som skapar variation i fasaden.

I det västra hörnet gränsar kvarteret mot ett torg. Fasaden ges en urban karaktär som ger torget på en tydlig fond. Ett generöst genomgående trapphus och en lokal bidrar till en stadsmässig och levande bottenvåning. Fasaden vid entrén och lokalen i bottenplan ramar in av uteplatser, med en utformning som ger både de boende, samt torgets besökare möjlighet att dra nytta av det sydvästra läget.

Programmering av gård

Inne i kvarteret skapas en stor, sammanhållen trädgårdssoa. För att koppla gårdsmiljön till idén om trädgårdsstaden innehåller gården typiska element såsom blommande buskar och perenner, grusgångar kantade med storgatssten, grindar, pergola, flaggstång, fruktträd samt

odling av nyttoväxter. Klippta häckar skapar struktur och ramar in cykelparkeringar, sittplatser och odlingsbäddar. Gräsmattor bjuder in till aktivitet, lek och rekreation och träden erbjuder skugga under sommaren. Gårdens grönska sprider sig ut mot gatorna via passagerna och mot södra och västra fasaden skapas en grönskande förgårdsmark med privata uteplatser.

Jämställdhet och mångfald

I kvarteret finns olika bostadsstorlekar som upplåts med hyresrätt tillsammans med LSS-lägenheter. Detta gör att människor i varierade situationer och skeden i livet kan erbjudas boende i samma kvarter – från ensamhushåll till större familjekonstellationer.

Den gröna och trivsamma gården samt en centralt belägen tvättstuga, som vi väljer att kalla tvättstudio, bjuder till granngemenskap och spontana möten. Med idén om trädgårdsstaden som utgångspunkt skapas varierade utrymmen såsom bersåer, odlingslotter och öppna ytor för lek.

Byggnaders gestaltning

Kvarteret är sammanhållet kring en stor gård. Mot norr är byggnaderna fem våningar och skyddar gården från buller från Lövestavägen. Mot söder och väster är skalan lägre, med tre respektive fyra våningar för att släppa in ljus till gården.

Smala huskroppar artikuleras med utskjutande delar mot gården medan fasaderna håller sig strama mot gatan med väl annonserade entréer och trapphus. Kopplingen mellan gård och gata sker med släpp i kvarteret samt genomgående trapphus.

Med en strikt fönstersättning och sadeltak binds huskropparna i kvarteret ihop. Materialpaletten vald med omsorg. Huskroppar i vitmålad betong eller puts, alternativt trä, kontrasterar mot inslag av rött tegel eller målad

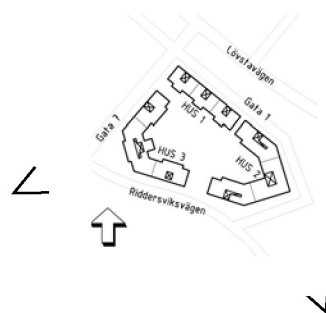
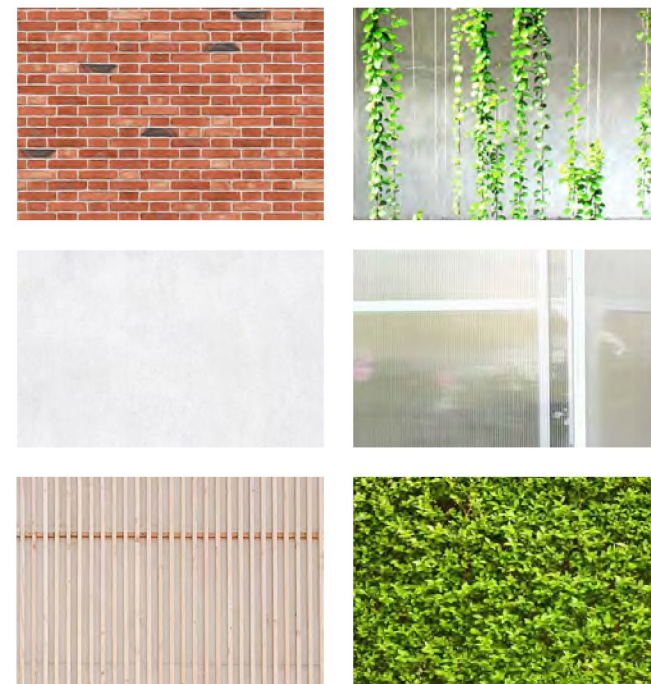

Bild A: Vy av projektet från Riddersviksvägen.

Bild B: Vy av projektet från gata 7 mot torget.

Bilder nedan till vänster:

Projektets materialpalett består av vit målad betong/puts, alternativ trä och tegel, och inslag av träribbor vid balkong. Gården präglas av väldifinierade häckar och komplement byggnader som ges en lätt karaktär med till exempel kanalplast, träribbor samt fasadgrönska.

betong som formar en sockel. Den håller ihop kvarteret och bildar kontakt med gatan. Trapphusen markeras med generösa glaspartier som är inramade i kontrasterande material som tegel eller målad betong.

Två viktiga lägen i kvarteret markeras; hörnet mot nordost, som annonserar området från Lövvästvägen, samt fasaden mot torget. I dessa lägen blir teglet eller den målade betongen det dominerande fasadmaterialet och hjälper att sätta kvarteret i sin kontext.

Balkonger och uteplatser till varje lägenhet förstärker trädgårdskänslan i kvarteret. Vid dessa ger spaljéer av trä en mjukare kontakt till husväggarna och berikar detaljningsnivån.

Dagvatten

Dagvattenhanteringen i kvarteret föreslås hanteras i två underjordiska magasin och anläggs på innergården. Uppsamlat dagvattnet föreslås ledas till magasinen via stuprör och dagvattenbrunnar. Magasinen breddas ut på stadens dagvattenledning. Detta föreslås kompletteras med ett kombinerat fördröjnings- och bevattningssystem under växtbäddar, framförallt vid växtbäddar på bjälklag, ovan garage, samt under växtbäddar nära fasader.

Kvarterets lågpunkt på mark ligger väster om gata 7, där dagvatten

kan breddas ut från gården mellan byggnaderna vid skyfall.

Tillgänglighet

Samtliga entréer är genomgående och höjdskillnaden mellan gata och gård tas om hand med genomgående hiss. Alla gårdsentréer görs tillgängliga med hjälp av ramper

Parkering

Bilparkering löses delvis på mark, med kantstensparkering på kvartergatan (33st p-platser varav 3st RH-platser) och i ett underjordisk garage som delvis ligger under gården och husen (51 p-platser varav 3st PRH-platser).

Cykelparkering ordnas dels med inomhusparkering (delvis i tvåplanställ) som nås både från gatu- och gårdsnivån, dels med utomhusparkering som fördelas mellan förgårdsmark och gården.

Kvarter 3 Besqab

Fakta om kvarteret

- Byggaktör: Besqab
- Arkitekt: A-sidan arkitekt-kontor
- Landskapsarkitekt: Liljewall
- Vård- och omsorgsboende för 58 boende
- 16 p-platser för bil + 1 PRH
- 30 p-platser för cykel

Platsen för och utformningen av vård- och omsorgsboendet har valts med ambitionen att boendet ska vara en naturlig del av miljön och att de äldre ska känna sig inkluderade i samhället.

Hus möter gata

Huvudentrén vänder sig mot torget och är den mer publika delen av byggnaden. För att ge avskildhet för de boende på bottenvåningen och grönska till närmiljön, planeras en häckplantering längs fasaden mot torget.

Torget kommer att utgöra en intressant och uppskattad utsikt från boendet. Till boendets huvudentré vid torget kommer en del transporter med taxi och färdtjänst, varför mötet mellan entré och torg behöver gestaltas omsorgsfullt och tillgängligt. Mot den västra delen av långsidan planeras en grönklädd slänt som ska stödja upp trottoaren och bilda en fond från huset åt skuggälskande växter. Den gröna zonen skapar samtidigt en distans och respektavstånd för boende med fönster mot gatan.

Programmering av gård

En större gemensamhetsyta planeras i direkt anslutning till huset. Här är tanken att det ska finnas möjlighet att umgås, vila och odla. Längre in i trädgården planeras intima platser dit man kan ta med sig besök eller få en stund i avskildhet. Ytorna är avgränsade genom rumsbildande spaljéer, pergolor, planteringsytor och träd. Formspråket i trädgården är inspirerat av den plantskola som tidigare var belägen på platsen, exempelvis genom träd i rader, stor artvariation och tydliga årstidsväxlingar. För att gynna biologisk mångfald är tanken att ytor med kortklippt gräsmatta minimeras och istället tillåts ängspartier bryta fram och ge en annan karaktär och artrikedom.

Förutom visuell stimulans genom planteringar med årstidsvariation och utblickar mot den gamla trädallén planeras även vattenspel och doftplanteringar för att stimulera övriga sinnen. Det är tänkt att gårdens utformning ska bidra till en ökad biologisk mångfald genom planteringar för pollinerare, insekshotell och fjärilsrestauranger på utvalda

platser. Större, hårdgjorda ytor som exempelvis parkeringen döljs av vegetation för att ta hänsyn till områdets övergripande gröna koncept och bättre in med omgivande miljöer.

Gården ramas in av ett staket med trädgårdskaraktär och parkeringen omsluts av en plantering med högre buskar och perenner.

Jämställdhet och mångfald

Ett särskilt boende för äldre bidrar till att åldersstrukturen i området blir varierad. Ett särskilt boende är samtidigt en arbetsplats med verksamhet dygnet runt vilket ger liv och rörelse i området av personal i olika åldrar, kön och olika bakgrund.

Byggnadens gestaltning

Ambitionen är att skapa en byggnad som välkomnar och omfamnar besökaren. Man ska uppleva närheten till vårdande personal samtidigt som den personliga integriteten hos de boende ska värnas. Vårdboendets mitt, med hög tillgänglighet och direktaccess till såväl bostäderna som den prunkande trädgården, ska kännas som ett hem med varma färger och fina utblickar.

Fasaden i träpanel i kombination med ljusmålad sockelvåning och trapphus hjälper till att skapa en balans i volymen. Grafitgråa fönsterpartier är tänkt att ge ett identitetsskapande uttryck, en kulör som återfinns i samtliga plåtdetaljer såsom tak, rännor och rör. Vidare ska den ljusare kulören på fasad för sockelvåning och trapphus ska fungera som ett tillgänglighetsverktyg och ge en känsla av att "dit skall jag". Motsvarande gäller på trädgårdssidan där balkongbjälklagen följer det ljusare uttrycket.

Dagvatten

Till största delen är gården grön och mellan gångarna skapas gröna sänkor där vattnet samlas och tillåts infiltrera. Marken i övrigt består av gräs, ängsmark, grus eller armerat gräs som också infiltrerar en del vattnet.

Den befintliga topografin har ett naturligt fall in mot byggnaden vilket gör att en lokal lågpunktslinje kan planeras i trädgården, en bit ut och längs med hela byggnaden för att samla upp gårdens dagvatten vid större regn.

Bilden till vänster: Upplyst entré vid skymning **Bilden ovan:** Byggnad från huvudentresidan **Bilden till höger:** Byggnad från gårdssidan.

Tillgänglighet

Byggnaden, gården och omkringliggande förgårdsmark är anpassad efter för vård- och omsorgsboendets behov. Omtanke om individen tillgänglighet har därför genomsyrat gestaltningen av boende- och utemiljön.

Parkering

För personal och besökare finns 16 parkeringsplatser för bil. För gäster och personal som cyklar finns flertalet cykelparkeringar. Utöver dessa finns en parkering för rörelsehindrade samt angöringsyta för exempelvis färdtjänst i nära anslutning till huvudentrén. Kanten runt parkeringen gestaltas på så sätt att upplevelsen av den hårdgjorda ytan minimeras. Detta för att ta hänsyn till områdets övergripande gröna koncept och bättre smälta in med omgivande miljöer. Höjdskillnader och planteringar bäddar in parkeringen och minskar det visuella intrycket.

Kvarter 4 Wallfast

Fakta om kvarteret

- Byggaktör: Wallfast
- Arkitekt: Kjellander Sjöberg
- Landskapsarkitekt: Funkia
- 108 bostäder, varav 83 hyresrätter i flerbostadshus och 25 bostadsrätter i radhus
- 79 p-platser varav 42 i garage
- 340 p-platser för cykel

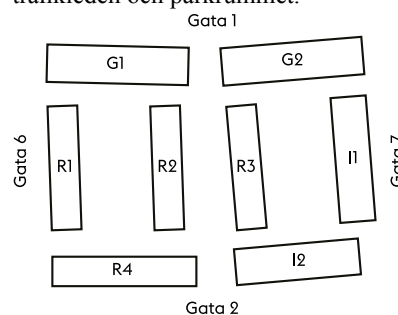
I visionen om Riddersvik som ny trädgårdsstad utvecklas trädgårdsstadens berättelser. I samklang med en unik plats och i lek med tradition, i en tydlig platsbildning och med ambitionen att stadsbon ska ta plats i berättandet.

I trädgårdsstaden möter hemmet staden på nya sätt och på en mänsklig skala. I känslig behandling av möten mellan tun, gårdar, vägar och hus bjuder staden in till närvaro och utforskande. Omsorg om gränser mellan privata och halvprivata rum skapar en mångfald av vistelsemiljöer och platser för möten.

Odling, i synnerhet, tillåter personliga avtryck i stadsrummet som ger upplevelser för odlare såväl som för grannskap. Flera odlingsmöjligheter står till buds, från mindre täppor till det avlånga orangeriet, och ett spann av alternativ omkring bostaden och den gröna förgårdsmarken.

Kvarterets olika husfamiljer välkomnar alla konstellationer av stadsbor. Hustyperna erbjuder olika stads- och bostadsmässiga kvalitéer, och möts i

en varierad och naturlig materialpalett. Tre olika hustyper finns: Gallerihuset, Industrihuset och Radhuset. Radhusen och flerbostadshusen skapar tillsammans en låg och intim skala i kvarteret och samverkar med dess materialitet till en varierad helhet. En nedtrappande skala i öst-västlig riktning förmedlar övergången mellan trafikleden och parkrummet.

Tre bostadstypologier finns i kvarteret: Gallerihus, Industrihus och Radhus

Hus möter gata

Stor omsorg ägnas åt relationen mellan gata och hus där förgårdsmarken spelar en huvudroll. En intarsia av röd/brunt marktegel ramar in hela kvarteret. Intarsian vidgas och

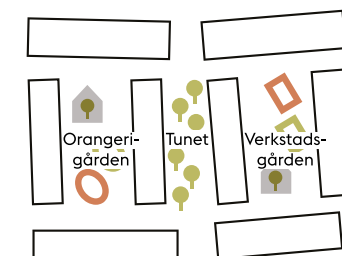
bildar platser mellan husen som fungerar som entréer in i storkvarteret. Förgårdsmarkens uppgift är mer än att vara en fin plats framför den egna bostaden för vistelse under olika tider av dygnet. Den möjliggör även för odling, jämnar ut höjdskillnader för tillgänglighet, skapar en definition och viss privathet, men framförallt ska den vara en entré som ger gatan liv.

Programmering av gård

Två storgårdar, Orangerigården och Verkstadsgården med starka personligheter utgör projektets hjärta. Mindre rum inom gårdarna skapar plats för olika sinnesstämningar och upplevelser.

Orangerigården är ett landskap av låga häckar som omsluter lektrum, picknickytor, blomfång och sittplatser. Verkstadsgården kretsar kring den avlånga verkstadshubben som öppnar sig mot gården och blir till en mötesplats. Mellan gårdarna bildas tunet, som erbjuder fria ytor med träd och cykelparkering. I kvarteret finns ett flertal platser som

inspirerar till gemenskap, medan kontraster sinsemellan bjuder in till utforskande och interaktion.

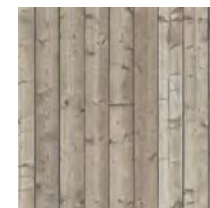
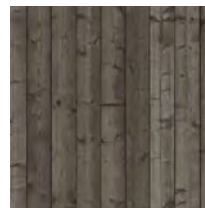
Tre gårdar med mycket grönska och gemensamma funktioner som orangeri, verkstadshub och lekplatser

Landskapsplaneringen inspireras av visionen om den moderna trädgårdsstaden och dess uppmuntran till samvaro och delaktighet. Gestaltningen utgår från de fyra ledorden gemenskap, gårdsrum, kretslopp och nyttoväxter.

Gården är gestaltad genom känslan av ett hemtrevligt och ombonat gemensamt uterum. Förgårdsmark

Bilden till vänster: Översikt över kvarter 4, från söder. Det öppna hörnet möjliggör en utåtriktad verksamhet med tex uteservering i söder-solen och i direkt anslutning till stadsdelstorget. **Bilden till höger:** Vy från Gata 2 in mot tunet. I förgrunden Radhus till vänster och Industrihus till höger. **Bilden nedan till vänster:** Vy från Lövstavägen. Halvoffentlig verksamhet i entréväningen ger liv till gavelfasaden som är en del av entrén till stadsdelen.

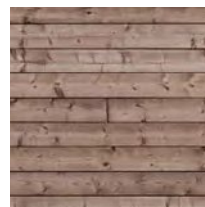
Gallerihus

Fasader: trä
Tak: falsad plåt
Övriga plåt- och ståldetaljer som fönster, -partier och räcken i grått, eller galvat

Industrihus

Fasader: tegel
Tak: takpannor
Övriga plåt- och ståldetaljer som fönster, -partier och räcken i grått, eller galvat

Radhus

Fasader: trä
Tak: falsad plåt
Övriga plåt- och ståldetaljer som fönster, -partier och räcken i grått, eller galvat

möter gården - ett ombonat första steg ut mot gemenskapen. Det är på gårdarna de boende möts, här finns många flexibla ytor med möjlighet till olika typer av aktiviteter, lek och vila.

Jämställdhet och mångfald

Möjligheten till gemenskap förstärks i kvarteret genom Orangeriet och Verkstadshuben. Här finns plats för fest, kontemplation, cykelmek eller som sittgrupp med bok- och växthylla. Gårdarna skapar delaktighet, samvaro, initiativtagande på flera nivåer, en gemensam plats att bry sig om, en plats som alla får vara på, där jämställdhet råder och mångfald kan uppstå.

Hela kvarteret kan nyttja de olika rummen och vara nära varandra samtidigt. De stora gårdsrummen har en finskalig underindelning, det finns mindre rum i de stora rummen, för den som föredrar lite mer avskildhet.

Byggnaders gestaltning

Materialpaletten består av naturliga komponenter i ett skiftande men samordnat schema. Teglets rustika kvalitéer blandas med träpanelens reliefer. Ljuset skapar arkitekturen. Taklandskapet är varierat, med olika takprinciper som ger möjlig yta till solceller, och som ger stadssilhuetten karaktär. Husen har robusta detaljer som håller över tid.

Dagvatten

Genom ledordet kretslopp planeras och höjdsätts gården efter markens naturliga förutsättningar. Dagvattenhanteringen sker lokalt till infiltrerbara ytor och växtbäddar. På förgårdsmarken skapas växtbäddar som omhändertar dagvattnet från entréytorna och delar av taken.

Kvarteret lutar mot väster och då den västra gården inte är underbyggd är den lämplig för underjordiskt dagvattenmagasin. Här omhändertas dagvatten från de ytor som inte har tillräcklig infiltration. Lutningen av hela gården är noggrant genomarbetad med avseende på full tillgänglighet.

I mitten av kvarteret finns pareringsytorna med gräsarmering och trädplanteringar med undervegetation. Trädplanteringarna, delvis nedsänkta, omhändertar dagvatten från omkringliggande ytor vid radhusen.

Den östra gården är byggd på bjälklag med underliggande garage. I överbyggnaderna finns plats för växtbäddar och fördröjning av dagvatten.

Nyttoväxterna är stommen för den grönskande gården och består av fruktträd, spaljerade päronväggar, bärbuskar, kryddväxter och exotiska växter i orangeriet. De boende kan gå ut och äta av det som den gemensamma gården ger, om man inte har tid att odla i sin egen.

Det finns även möjligheter att tillfälligt använda en odling om man kortvarigt vill testa sina trädgårdsfärdigheter. Markmaterialen är generellt omsorgsfullt utvalda för att skapa en gedigen karaktär med detaljrikedom.

Tillgänglighet

Kvarteret består av tvär- och längsgående tillgängliga stråk för att uppmuntra till rörelse genom kvarteret och närområdet. Stråken har svaga lutningar och är hårdbelagda för att vara tillgängliga för alla. De leder vidare genom grannkvarteren, och uppmuntar till att utforska de olika gårdarnas mikromiljöer. Lekytan är tex tillgänglig även för grannkvarterens barn.

Parkering

42 platser finns i garage under mark, med infart från gata 2 i söder. Markparkering finns längs gatorna väster och norr om kvarteret, samt angöringsplatser på tunet centralt i kvarteret. Cykelparkering finns i tunet centralt samt längs norra tvärstråket längs radhusgavlar.

Kvarter 5 Svenska Hem

Fakta om kvarteret

- Byggaktör: Svenska Hem
- Arkitekt: Dinell Johansson
- Landskapsarkitekt: Funkia
- 113 bostäder
- 102 p-platser varav 50 i garage
- 350 p-platser för cykel

Visionen för kvarteret är en grön boendemiljö som bidrar till gemenskap. Genom en omsorgsfull utformning av de nya byggnaderna i kvarteret och gemensamma uterum för de boende skapas en fin relation till den befintliga kulturmiljön kring Riddersviks gård.

Bebyggelseskalan hålls låg. Volym och materialval i kvarteret förankrar den lokala karaktären men med en modern framtoning. Även bostadsgårdarna bygger vidare på den lokala identiteten med odling på gårdar för att bidra till social gemenskap.

Lundar, kvarterets gröna gårdar, i kombination med plantering av äppleträd längs nya gator förstärker kvarterets identitet och blandningen av träd bidrar till en mångfaldsrik miljö.

Hus möter gata

En grund, grön förgårdsmark skapar en tydlig gräns mellan bostad och gata, samtidigt som gaturummet inte blir för stort. Genom de olika måtten på förgårdsmarken uppnås en variation och livlighet medan

gestaltningen skapar en tydlighet och igenkännbarhet i den nya stadsdelen.

Vid radhusen fungerar förgårdsmarken som en buffertzon mellan privat och offentligt. Här kan man parkera en cykel, ställa ut ett par stolar eller ha en mindre plantering. Vid stadsvillorna finns en större uteplats med yta för förråd.

För flerbostadshusen finns möjlighet att skapa en fin plats vid entrén och det finns plats att ställa ut en bänk eller anlägga en rabatt. Den djupare förgårdsmarken tillåter större planteringsytor och har även tekniska kvaliteter i form av dagvattenhantering.

Programmering av gård

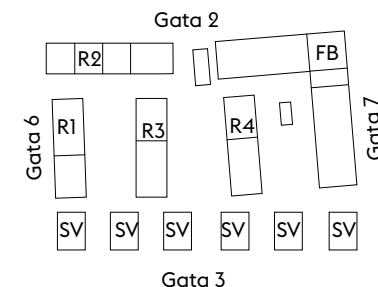
Gestaltningsskissen för kvarteret är att låta äppleträd utgöra en lummig och välkomnande grön ådra som genomsvär hela kvarteret. Detta skapar en tydlig identitet och en sammanhållen karaktär. Fyra olika äppelsorter får definiera fyra olika delar av kvarteret.

Social och ekologisk hållbarhet är i fokus för gårdsutformningen. Gården är kvarterets mötesplats med gemensamma uterum som bidrar till en sammanhållning mellan de olika bostadstyperna. Sammanbindningen förstärks genom ett musteri, som utgör hjärtat av kvarteret. Här kan man också meka, anordna festligheter och ha kalas.

Torget i mitten, som främst används till access för angränsande bostadsparkeringsplatser får en mjukare markbeläggning genom gräsarmering. Förutom sin funktion som access fungerar torget som en central och flexibel mötespunkt där man till exempel kan ställa fram bord och stolar på midsommar och fira gemensamt med hela kvarteret.

Med flera andra aktiviteter såsom lek, grill och odling skapas en variationsrik miljö med plats för alla. Den gröna miljön utgörs av en trädgårdsnatur som genomsvär hela kvarteret. Dessa funktioner bygger tillsammans den sociala hållbarheten i kvarteret. Den ekologiska hållbarheten tas hand om genom bland annat gårdsodling,

solceller och dagvattenhantering. Tillgängliga passager genom kvarteret kopplar samman gården med anslutande gator och andra betydande områden såsom den stora närliggande engelskaparken och resterande Riddersviks trädgårdsstad.

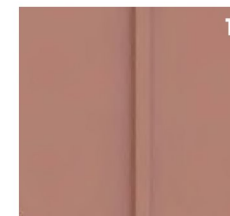
Tre olika bostadstypologier finns i kvarteret: Flerbostadshus, stadsvillor och radhus

Bild till vänster: Vy mot flerbostadshusets gård.

Bilder till höger: Materialpalett; (1) röd plåt/fibercement, (2) grus och vegetation, (3) träbeklädnad, (4) grön/grå plåt, (5) grön plåt/mesh, (6) tegel.

Bild nedan: Vy mot kvarter 5 från gata 2.

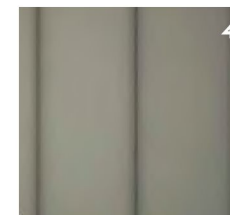
1.

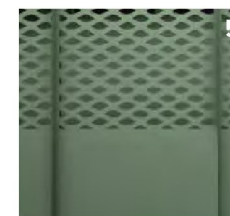
2.

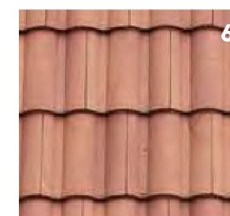
3.

4.

5.

6.

Jämställdhet och mångfald

Kvarterets olika mötesplatser erbjuder aktiviteter för alla olika åldrar och grupper. Variationen i bostadsformerna skapar förutsättningar för en blandning av boende i kvarteret avseende ålder, kön och familjekonstellation. Genom den tydliga kopplingen mot parken utanför kvarteret bjuds även fler grupper in att ta del av kvartersmiljön.

Byggnadernas utformning varierar men kopplas samman i fasadspråk och genom en gemensam gatustruktur och grönska. Visuella kopplingar skapas mellan de olika rummen i kvarteret och gaturummet genom portiken och de andra ingångarna till kvarteret.

Byggnaders gestaltning

Med utgångspunkt i gamla tiders bruksorter föreslås att ny bebyggelse utformas likt längor (bruksbyggnader) i landskapet. Längan skapar ett lugn i landskapet, samtidigt som ett urbant gaturum skapas.

Genom traditionella fasadmateriell som trä kombinerat med modernare inslag av skivmaterial och plåt, återknyter husen till enklare bruksbyggnader och till platsens tidigare användning som trädodling men adderar även ett modernare uttryck. Klassiska slamfärger bildar färgpaletten för den nya bebyggelsen. I kvarteret kan hushåll få möjlighet att äga sitt eget äppelträd vilket sedan kan producera

frukt till kvarterets gemensamma musteri. På gården finns också en kvartersgemensam gårdspaviljong som tillåter odlingsmöjligheter eller plats för ett utomhuskök.

Projektet innehåller bostadsrättslägenheter i flerbostadshus med en tyst sida och generösa balkonger mot gården, samt indragna balkonger mot gatan. Flerbostadshuset ramar in det nya torget med en generös portik som skapar en viktig synlig koppling mellan gatu- och gårdssida. Vid infarten till kvarteret ligger en gårdspaviljong med entré och trapphus ner till garaget.

Resten av kvarteret utgörs av radhus med fina takterrasser samt stadsvillor längs gata 3.

På taken tas solenergi tillvara på genom en utbredd användning av solceller som adderar värden både för de boende och miljön. Teknik, cykelparkering och lägenhetsförråd förläggs i källaren.

Dagvatten

Kvartersmarken höjdsätts så att dagvattenhanteringen integreras i gestaltningen av gården. Förutom en del av den körbara yta i mitten av kvarteret är gårdarna inte underbyggda vilket ger bra förutsättningar för grönska och lokalt omhändertagande av dagvatten.

Tillgänglighet

Alla byggnader är utformade för att klara av tillgänglighetskraven. Alla passager är väl genomtänkta för att skapa en smidig rörelse genom kvarteret där alla bostadsentréer har tillgång till de olika gårdstyperna.

Parkering

Parkeringsgaraget ligger delvis under radhuslänga 4 och under den gräsarmeringsklädda gården med in/utfart i flerbostadshuset vid gata 2. Radhusen som ligger inne i kvarteret har egna parkeringsplatser utanför bostadsentréerna, resterande parkeringsplatser ligger på kvartersgatorna. Tillgänglighetsanpassade parkeringsplatser har placerats vid olika platser i kvarteret för att garantera tillräckligt avstånd till alla bostadsentréer. Cykelplatserna är fördelade mellan utomhusytorna på gården, de privata uteplatserna, i portiken till kvarteret och inomhus i cykelrum i garage och källare. Angöring sker från gatorna eller inne på gården.

Kvarter 6 och 9 Innovation & Västkuststugan

Fakta om kvarteret

- Byggaktör: Innovation Properties & Västkuststugan
- Arkitekt: Ahlqvist-Almqvist arkitekter
- 47 bostäder (bostadsrätter)
- 54 p-platser för bil
- 88 p-platser för cykel

Inom detta idylliska och natursköna område intill Riddersviks gård och Mälarens strand föreslås 47 markbostäder med egna uteplatser vid två gemensamma innergårdar för de kringboende. Innegårdarna ramas in av radhus mot norr, öst och väst. I söder placeras stadsvillor som innehåller två eller tre lägenheter i två plan med uteplatser i olika väderstreck.

Utformningen av byggnader ska vara moderna tolkningar av den traditionella svenska byggnadstraditionen som utmärker Riddersviks gård med sina ekonomibyggnader. Inspirerat av dessa väljer vi att klä tak i pannplåt och måla träfasader med röd slamfärg.

Hus möter gata

Samtliga entréplan ligger så nära gatans nivå som möjligt. Detta, tillsammans med den direkta närheten till trottoaren, skapar ett tryggt gaturum och samtidigt en privat zon för de boende.

Hustyp A: Förgårdsmarkens djup är en meter längs med lokalgator och två meter längs kvartersgator. Markens befintliga topografi har

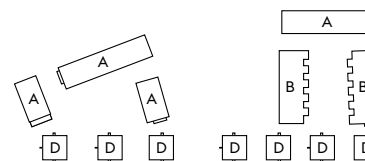
medfört att dessa radhus trappar ut med gatan. Bottenvåningen har dragits in ytterligare en meter från gatan, denna utökade entrezon skapar en användbar yta för cyklar, möbler eller ytterligare plantering för de boende. Längs med trottoaren planteras häckar som understryker zonindelningen på förgårdsmarken och skapar ett mjukt möte mot trottoaren. Hallen är den byggnadsdel som skjuter ut och definierar förgårdsmarkens mått. Marksten av en mindre storlek används vid entréerna.

Hustyp B: Utmed de flackare gatorna placeras radhustyp B. Detta är en modifierad variant av Hustyp A med en indragen parkeringsplats.

Entrén är placerad nära det gemensamma gaturummet för att skapa kontakt mellan utomhus- och inomhusmiljön. Ett cykelgarage per bostad sticker ut i förgårdsmarkens grönska. Dess väggar släpper igenom ljus och kan lysa upp gaturummet likt fyrar.

Hustyp D: Byggnaderna är placerade med två meters förgårdsmark mot kvartersgatan som följer parallellt

med Riddersviks allé. Längs kvartersgatan planteras häckar där släpp till bostädernas altaner har placerats, för att skapa kontakt mellan boende och förbipasserande. .

Inom kvarteren finns följande Botadstyper: Typ A trappande radhus, Typ B radhus med carport, Typ D låga punkthus

Programmering av gård

Kvarter 6 och 9 har en varsin innergård som de boende kan gå rätt ut i. Landskapsgestaltningen är inspirerad av den engelska trädgårdsstaden och 1700-talets engelska park (som återfinns i anslutning till Riddersviks gård).

Området runt Riddersvik har en stark odlingsprofil än idag, trots att de många växthusen inte finns kvar. Bland annat finns en av Stockholms rosengårdar, Riddersviks

gårds fritidsträdgårdsförening och Lövsta koloniträdgårdsförening. Kvarterens landskapsutformning för traditionen vidare och förstärker Riddersviks odlingsprofil ytterligare.

Växtligheten är lummig och friväxande mot gårdarna och mer ordnad mot gatorna med klippta häckar. På så sätt skapas en inramning av kvarteren. Växterna är traditionella och användes i gammeldagsa nytto-trädgårdar. Det finns även växter som kopplar till platsens forna plantskolor och koloniträdgårdar. Här finns även plats för en äppellund, prydnadsträd, bärbuskar och möjlighet för de boende att odla tillsammans i pallkragar.

Hustyp A

Hustyp B

Hustyp D

Bilden till vänster: Fasader för samtliga hustyper inom kvarter 6 och 9

Bilden nedan till vänster:

Hustyp B: med intern parkering mot gata 6.

Denna bild : Hustyp D längs med gata 3. Förgårdsmark, altan och gata

Högre flerstammiga buskar används mellan husen och framför terrasser, för att skydda mot insyn. Gångvägar består av stenmjöl med en fris av natursten. Marksten av en mindre storlek används vid ex entréer för att behålla trädgårdskänslan och samtidigt öka tillgängligheten. På så sätt skiljer sig gångvägarna från gator runt kvarteret och hjälper till att skapa en mer privat känsla. Alla entréer nås tillgängligt från gata och angörande parkering. Gångvägen binder även gata och entré med gård.

Jämställdhet och mångfald

I kvarter 6 och 9 finns allt från små lägenheter för unga vuxna till större radhus för större familjer. Genom att blanda boendeformer skapas en större variation av boende i området. Husen placeras kring gemensamma innergårdar, tänkta att skapa en tryggare och socialare miljö för hela kvarteret. Detta bidrar till större möjligheter för invånare att engagera sig i sin närmiljö. Målet är att skapa trivsamma kvarter som tillhandahåller utrymmen för spontana aktiviteter och där människa och natur står i centrum.

Byggnadernas gestaltning

Gestaltningmässigt är bebyggelsen inspirerad av traditionella svenska träbyggnadstekniker. Material och detaljer återfinns i Riddersvik, främst i ekonomibyggnader och arbetarbo-städer. Alla hustyper har hämtat sitt

uttryck från skiftesverksteknik, vilket skapar en tydlig hierarki i byggnadernas fasaduttryck. Detta löper som en röd tråd genom kvarterens samtliga hus och bidrar till ett mjukare möte med Riddersviks gårdsmiljö. Samtidigt har husen anpassat efter vår tid. Radhusens återhållsamma övervåning vilar på undervåningens ut- och inskjutande ”lådor”. Taken är utförda i pannplåt med balkonger som är inbyggda i byggnadskropparna. I huvudsak är husens fasader utförda i trä som behandlats med röd slamfärg. Utskjutande volymer utformas som genomlysande fyrrar mot gaturummet.

Hustyp A och B är varianter på samma radhus med eller utan integrerad parkering. Takterrassen kompletterar den mindre markuteplatsen och avsaknaden av en privat trädgård. Det egna orangeriet ger de boende möjlighet till egen odling och anknyter också till närområdets växthushistoria.

Hustyp D är en stadsvilla som innehåller två eller tre bostäder i två plan. Den andra våningen rymms under ett mansardtak, vilket ger huset en fin skala som ansluter väl till gammal byggnadstradition.

Husen spelar finstämt med den gamla trädallén längs Riddersviks gårdsväg och samspelar med ekonomibyggnaderna mittemot. Även dessa bostäder har varsin balkong

som dessutom ligger i ett annat väderstreck än markuteplatsen.

Dagvatten

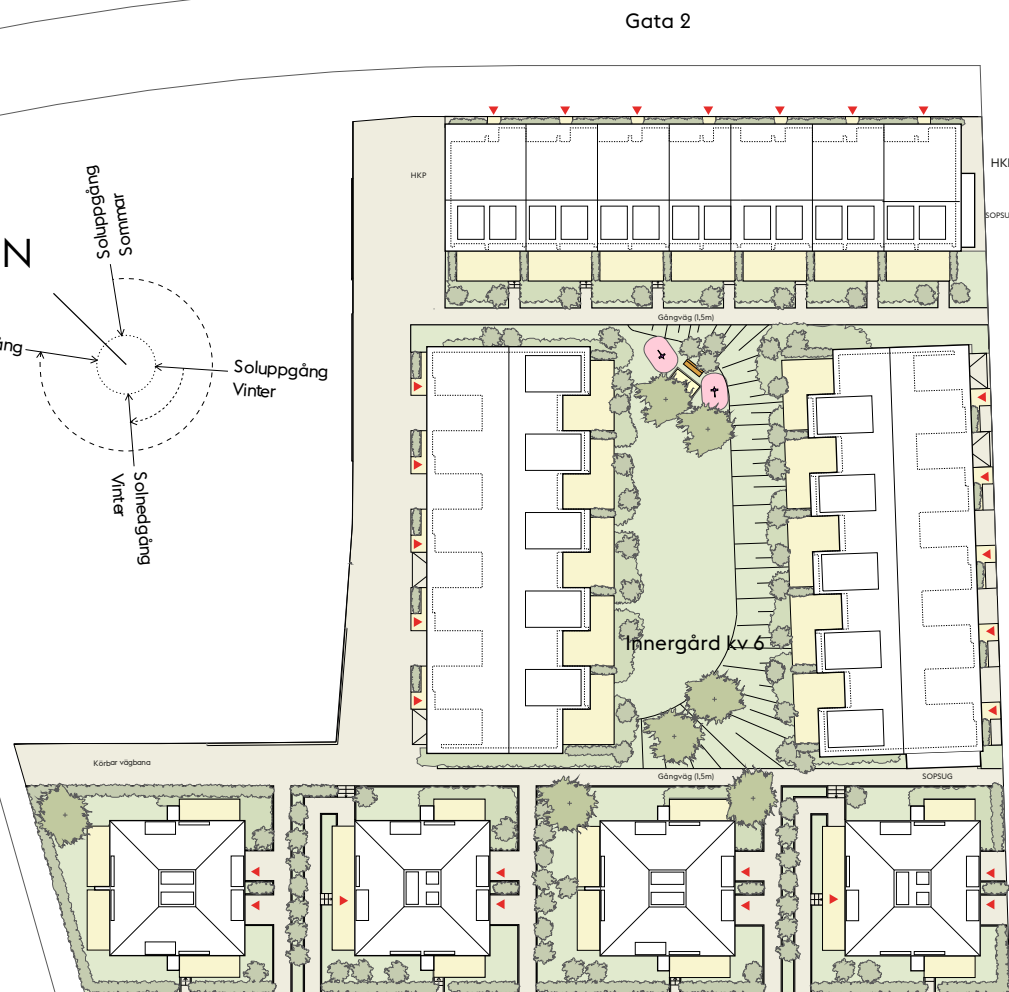
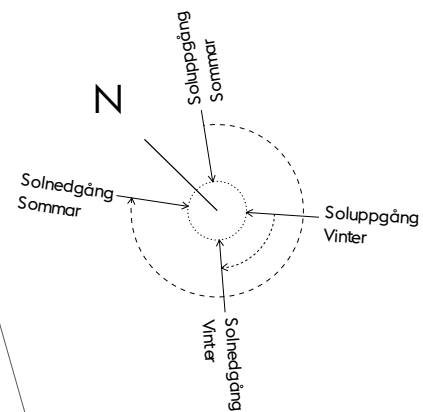
Stora gräsmattor och planteringar fungerar som översilningsytor för dagvatten i de båda kvarteren. Längs gångvägarna leds vattnet till brunnar, men på vissa utvalda platser, t ex mellan huskropparna, kan vattnet ledas ner i planteringar.

0 10 20M

Gata 3

Gata 5

Gata 3

Illustrationsplan

Kvarter 8 Vivere

Fakta om kvarteret

- Byggaktör: Vivere Fastigheter
- Arkitekt: White arkitekter
- 114 bostäder (bostadsrätter)
- 72 p-platser för bil varav 40 i garage
- 300 p-platser för cykel

I kvarter 8 är bebyggelsen en uppdaterad variant av en traditionell trähusbebyggelse som kan ge nya kvalitéer till den moderna trädgårdsstaden, samt sammanlänka till den befintliga bebyggelsen i Riddersvik. Mötet mellan gata och gård har kvalitéer som hör trädgårdsstaden till. Här finns tydligt definierade förgårdsrum, och privat uteplats som blir ett självklart extrarum för bostaden.

Genom att bygga energismarta hus i trä, använda solceller på taken, och erbjuda goda odlingsmöjligheter på den egna uteplatsen samt i ett gemensamt växthus, bidrar kvarteret till en ekologiskt hållbart stadsdel – som inspirerar till en klimatsmart livsstil.

Hus möter gata

Mot de allmänna gatorna får bostäderna en tydligt markerad förgårdsmark bestående av en låg tegelmur med ett frodigt buskage. Huset möter gatan på ett trevligt sätt, halvt privat, men med möjligheten att heja på förbipasserande. Här kan de boende göra sitt egna

avtryck med planteringar, utemöbler, cykelförvaring och/eller annan förvaring om behov finns. Förgårdsmarkens bredd är två meter och innehåller alltid en hårdgjord del och en planteringsyta som kan fördröja dagvatten.

Programmering av gård

Kvarterets gemensamma gårdar erbjuder och uppmuntrar många aktiviteter för småbarnslek, rörelse, odling, gemensamma mötesplatser och mer avskilda sittplatser för eftertanke. För att uppmuntra till vistelse är promenadstråken och planteringarna placerade mellan de privata uteplatserna och de gemensamma gårdsrummen. De senare blir därmed något insynskyddade och tydliggörs som en halv-offentlig plats som tillhör alla boende i kvarteret. Mitten av gården blir en samlingsplats med mycket grönska, samt med god tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Här placeras både långbord, grillplats under en pergola, samt redskap för lek och rörelse. Husens placering skapar läplatser oavsett vindriktning och lägre

bebyggelse mot söder gör att solen letar sig ner på gården hela dagen. Planteringarna är placerade för att kunna fördröja dagvatten inom kvarteret.

För gående och personer med funktionsnedsättning finns många släpp i bebyggelsen, vilket möjliggör flertalet entréer till gården från gatan. Med bil angörs gården från söder. Gårdens golv består av olika markbeläggningar för att skapa en taktisk variation och erbjuda olika funktioner. Uteplatser och förgårdsmark består av trä och marktegel med genomsläppligt stenmjöl i de inre gårdsrummen och betongplattor på de körbara delarna. Detta möjliggör för cykling, lek och framkomlighet med rullstol eller annat färdmedel. I största möjliga mån har grönskan fått ta plats på gården. Vegetationen är artrik och varierad i blomning och bladverk. En stor del föreslås vara ätbar, som exempelvis bärbuskar och aronia, samt träd som äpple, plommon och körsbär. På de privata uteplatserna erbjuds egen odling som bidrar till gemensamma gröna vistelsevärden.

Jämställdhet och mångfald

Genom att vända entréer och tillskapa förgårdsmark mot gaturummen, ökar den upplevda tryggheten på de allmänna promenadstråken. Det är viktigt att alla känner sig trygga när de promenerar i området även på kvällstid. Här finns rikligt med belysning, både längs de privata gatorna, men även inne i kvarteret och på den gemensamma gården. En blandning av boendetyper som radhus, parhus och flerbostadshus skapar en mångfald inom kvarteret. Gårdarna programmeras för att erbjuda aktiviteter för både barn, vuxna, äldre och personer med olika typer av funktionsnedsättning. För personer med fysisk funktionsnedsättning används förstärkande färger för att tydligt visa på promenadstråk. Framkomliga vägar skapas för personer i rullstol och andra färdmedel. För personer som föredrar eller har behov av mer stillsamhet, finns mer privata platser på gården som förstärks

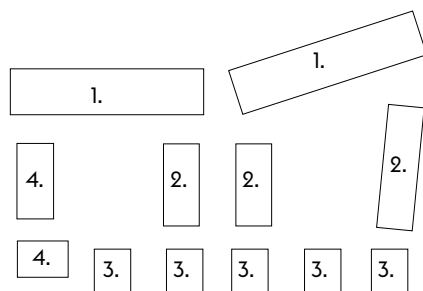

Perspektivbilder: Från gatan (uppe), från gården (nere)

Materialpalett (medsols från uppe till vänster): Fasadens obehandlade träpanel, takets rombfomade plattor, fönstrens oljebehandlade karmar och bågar, socklarnas röda tegel

med vackra planteringar och frodande grönska. På en annan del av gården finns inkluderande utrustning för både bollspel samt klätter- och rutschställningar.

Byggnaders gestaltning

Arkitekturen i kvarter 8 utgörs av fyra tydliga byggnadstyper som kopplar till den traditionella gårdsbebyggelsen; Mangårdsbyggnaden, Flyglarna, Grindstugorna och Annexen. De olika hustyperna har en gemensam takutformning – alla med branta lutningar, markerade takfötter och karaktäristiska skorstenar. Särpräglade detaljer i exempelvis entréernas skärmtak skiljer byggnadsindividerna åt ytterligare.

Mangårdsbyggnaden
(lägenheter)

Fasadernas obehandlade träpaneler, socklarna i rött tegel och de rombformade takplattorna återkommer i alla hus och utgör ett samlande grepp på gestaltningen i kvarteret. Träet återkommer i bostäderna där de exponerade massivträelementen skapar en taktillupplevelse i de boendes direkta närhet och kopplar ihop utsidan med insidan.

Dagvatten

Dagvatten från kvarteret fördröjs lokalt på gården i växtvbäddar. Genom höjdsättningen säkerställs att vattnet leds ut i planteringsytorna och kan där efter brädas till dagvattennätet. Denna princip gäller även på förgårdsmarken. Vidare utredning får visa på behovet av eventuella underjordiska magasin.

Tillgänglighet

Gården nås tillgängligt från flera håll. Vissa av bostäderna är endast tillgängliga via gårdsentrén och nås då även tillgängligt med bil. Flerbostadshusen har genomgångshiss med entréer mot gård och gata samt till parkeringsgaraget.

2. Flygel (radhus)

3. Grindstugan (parhus)

4. Annexet (lägenheter)

Parkering

Parkering tillhandahålls i garage under flerbostadshusen samt längs med kvartersgatorna. Utöver parkeringsgaraget p-platser för rörelsehindrade ordnas även p-platser på gården.

Illustrationsplan

Kvarter 10 SISAB

Fakta om kvarteret

- Byggtör: SISAB (Skolfastigheter i Stockholm AB)
- Arkitekt: A-sidan arkitektkontor & TM-konsult
- Landskapsarkitekt: Tengbom
- Förskola med 8 avd.
- 1 rhp
- 26 p-platser för cykel

Visionen är att skapa ett lekfullt och välkomnande kvarter som ger förutsättning för att skapa en förskola i parken som uppmuntrar till lek och lärande.

Riddersvik förskola har tagit avstamp i den trädrika parkbildningen som funnits på platsen och har en relation till den ursprungliga bebyggelsen i form av Riddervisk gård och dess allé. Här skapas en ny förskola för att möta de barnomsorgsbehov som skapas i den nya framväxande trädgårdsstaden i Riddervik.

Förskolan går efter SISABs koncept "framtidens förskola", som tagits fram för att skapa ändamålsenliga, pedagogiska lokaler med fokus på rum för lek och lärande. En trygg miljö för barnen att uppleva och upptäcka sin omvärld.

Byggnades gestaltning

Förskolans placering relaterar till såväl bebyggelse och riktningar som finns i intilliggande småhus utmed Småstugevägen. Förskolan relaterar även till Ridderviks herrgård, med de tydligt strama och vinkelräta förhållandena till den befintliga allen.

Byggnadens gestaltning förhåller sig till dess placering i gränslandet mellan den nya framväxande trädgårdsstaden och den småskaliga villa- och radhusbebyggelsen. Byggnaden är uppdelad i fyra volymer som definieras både genom fasadmateriell och ett taklandskap som bryter av.

Fasaden utförs i fibercement i olika mönster och färger. Varma toner och ett spel mellan ljusa och färgglada ytor i fasad och fönsteromfattningar ger byggnaden ett lekfullt uttryck.

Byggnaden är SISAB:s koncept Framtidens förskola som tagits fram för att skapa ändamålsenliga, pedagogiska lokaler med fokus på rum för lek och lärande. Förskolan har plats för 144 barn, fördelat på 8 avdelningar.

I Stockholms skolor och förskolor finns en konstskatt som byggs upp under mer än ett sekel. Vid nybyggnader och större om- och tillbyggnader avsätts en procent av den hyresgrundande produktionskostnaden för konstnärlig utsmyckning. Det

innebär att barn och pedagoger möts av konst i sin Framtidens förskola.

Programmering av gård

Förutsättningen för gårdens utformning är den befintliga naturmarken med dess sociala och rekreativa värde, samt kopplingen till den angränsande parken. Platsen avses kunna samutnyttjas för användning av allmänheten under kvällar och helger. Förskolegården knyter an till temat trädgårdsstaden och delas upp i tre undertemat: skogen, byn och trädgården.

Skogen: I den södra delen av gården är en plats för rekreation. Befintlig vegetation och topografi såsom uppvuxna lövträd, naturmark och berghällar sparas i stor utsträckning. Nivåskillnader kan programmeras med rutsch- och klätterlek samt med byggda gradänger för generösa sittytter. Leksulpturer och kojor i naturmarken lockar till lek. På planare ytor placeras hinderbana och klätterlek i naturmaterial. Stenmjölsytor eller träflis används som markmaterial.

Byn: Den centrala delen av gården är programmerad med lekutrustningar. Sandlek och balanslek för yngre barn och sittplatser placeras närmast byggnaden. Ett stort solskydd binder samman olika funktioner. I gränsen mot parken ges utrymme för gunglek. Träflis, sand och stenmjöl används som markmaterial. Delar av lekytorna tillgängliggörs med gummiastfalt.

Trädgården: Zonen närmast entréerna, på byggnadens västra sida, fungerar som en uppsamlingsplats med trädgårdskaraktär. Möjlighet för odlingslådor, bärbuskar och lekbuskage anordnas. Förutom den pedagogiska aspekten, kan köket använda odlade kryddor, bär och grönsaker i matlagningen.

Bilden till vänster: Fasad mot gatan.
Bilden höger: Entrésituation från gatan.
Bilden nedan: Fasad mot gården.

Hus möter gata

Mellan byggnad och Riddersviksvägens gångbana bildas ett välkomnande plattbelagt entrérum med planteringar och sophus. En befintlig ek som sparas, alternativt ersätts, bildar ett viktigt rumsbildande element. Grönska på förgårdsmarken används för att mjuka upp och ta ner skalan på den breda i övrigt hårdgjorda gatan. I anslutning till Vidaholmsbackarna fylls marken upp mot byggnaden. I denna zon kan man jobba med en ganska enhetlig och robust plantering, som ska tåla snöupplag, men med årstidsvariation så att grönskan skapar mervärde åt gatutummet.

Jämställdhet och mångfald

Människor rör sig genom och i kanten av kvarteren som rekreation och för att rasta hundar. Det finns en park med lekplats i nära anslutning och längre bort odlingslotter. Hur platsen används idag är viktigt att beakta i omgestaltningen så inga viktiga sociala kopplingar bryts. Dels ska den befintliga grönstrukturen med säkras, sen är en viktig social aspekt att bibehålla kopplingen från parken som finns idag genom området utmot Vidaholmsbackarna och befintliga bostadsområden.

En huvudidé med gården är att möjliggöra en mångfunktionell användning där gården får funktionen av allmän platsmark när förskolan

har stängt. Det kan vara värdefullt ur trygghetsaspekt och kan minska vandalism då det blir ett flöde av människor som rör sig genom platsen. Det är viktigt att ha flera ingångar och kopplingar mot parken och bibehålla ett för området viktigt rekreativt stråk. Gården blir alltså en stor tillgång för hela stadsdelen med olika användning under olika tider på dygnet.

I utformningen av gården skapas en blandning av större och mindre rum samt lekredskap anpassade för olika åldrar. Leken som tillskapas blir en blandning av frilek och mer programmerad lek. Bland annat kan funktioner som inte styr barnens lek utan uppmuntrar till en blandad användning beroende på förmåga och intresse. Ett exempel är den hinderbana som anläggs som går att använda för balans, hinder, att sitta på och att skapa sina egna fantasirum. Ett annat exempel är de gradänger som anläggs i slänten som får funktionen av att kunna fungera både för balans, scen, sitttyta och uppmuntra till fantasilek.

Dagvatten

Dagvatten ska infiltreras och omhändertas lokalt i största möjliga mån. Detta löses med en höjdsättning som utgår från att man skapar sidofall som tar hand om vatten inne på gård i största möjliga utsträckning. Man kan jobba med en kombination sten-kistor och regnbäddar med växtlighet. Överlag ska gården innehålla mycket

vegetation som en del av leken, större sammanhängande grönytor föreslås sparas och genomsläppliga markmaterial ska användas i stor utsträckning. Längs delar gränsen mot parken finns dock en lutning från gården i och med nivåskillnader mot parkens gångväg. Här finns en grön slänt som man förslagsvis kan plantera för att bättre ta upp vatten så att få mängder kommer ut på hårdgjorda ytor.

Tillgänglighet

Parkering för rörelsehindrade placeras inom 10 m från tillgänglig entré på byggandens östra sida.

Parkering

Utöver parkering för rörelsehindrade kommer det inte anläggas någon parkering i nära anslutning för hämtning och lämning. Kantstensparkeringslängre norrut på Riddersvikvägen planeras men är inte reserverat för förskolan. Tanken är att uppmuntra kollektiva resor till förskolan, med cykel och till fots. Ett generöst antal cykelplatser kommer att placeras i hämta/lämna-zonen på norra gaveln om huset. Här kan både personal och föräldrar parkera cyklar.

ZON 1- skogen

VILD ZON

Bevarad park/natur
berg i dagen,
integrerad konst som lockar till lek
nivåskillnad utnyttjas för rutsch/klätter
hinderbana i planare del

ZON 2 - BYN

TRYGG ZON

sittplatser
pergola
tillgänglig lek
gungor
småbarnslek
sandlek

ZON 3- TRÄDGÅRDEN

VIDLYFTIG ZON

odlingslådor
lekbuskage
delvis naturanpassad/integrerad lek

ZON 4- HÄMTA/LÄMNA

Plats för barnvagnstak
förvaring cyklar/lekredskap
hämtning/lämning cykelparkering

ZON 5 LEVERANSZON

Leverans av varor
Tillgänglig entre inom
10 m från entré
regnbäddar

Referensbilder gård kvarter 10

SKOGEN

Gradängar i slänt med multifunktionell användning

Lekfulla element på smala ytor

Exempel kojor i skog

Lek i gränazon/nivåskillnad

BYN

Lekhus, referens Stiliom

Baksandlåda med sittbar kant

Balanslek/multifunktionell lek

Exempel gunglek

TRÄDGÅRDEN

Möjligheter till odling

Pilkoja/lekbuskage

Plattytor vid entréer

Klätterväxter på mur

Stadsbyggnadsprogram för Riddersvik

Dnr 2013-11692

Följande personer har medverkat i framtagandet av planförslaget:

Stadsbyggnadskontoret

Louise Heimler, enhetschef
Peter Bergqvist, stadsplanerare
Ays Alayat, stadsplanerare
Karolina Wendel, stadsplanerare
Matilda Nilsson, stadsplanerare
Namo Marouf, stadsplanerare

Exploateringskontoret

Margaretha Larsson Almqvist projektledare
Lilian Rosell byggprojektledare
Jenny Mathiasson landskapsarkitekt
Christian Karlsson landskapsarkitekt
Axel Nelstrand trafikplanerare
Johan Olsve miljöingenjör

Konsulter

Jonas Berglund landskapsarkitekt,
Nivå Landskapsarkitektur
Åsa Johansson landskapsarkitekt,
Nivå Landskapsarkitektur
Kristján Erlandsson landskapsarkitekt,
Nivå Landskapsarkitektur
Hans Rodin teknisk konsult, Forsen

Byggaktörer/Arkitekter

Kv 1

Hausschild + Siegel architecture
Hausschild + Siegel architecture

Kv 2

Ikano Bostad
Stadstudio & Landskapsgruppen

Kv 3

Besqab Projektutveckling
A-sidan arkitektkontor

Kv 4

Wallfast
Kjellander Sjöberg

Kv 5

Svenska Hem i Bromma
DinellJohansson

Kv 6

Inovation Properties
Ahlqvist & Almqvist arkitekter

Kv 8

Vivere
White arkitekter

Kv 9

Innovation Properties
Ahlqvist & Almqvist arkitekter

Kv 10

SISAB
A-sidan arkitektkontor & TM-konsult

Omslagsbild:

"Broplatsen", öppen dagvattenlösning.
Nivå Landskapsarkitektur.

Fotografier och illustrationer:

Där ingen annan bildkälla anges gäller:

Illustrationsplaner

Nivå Landskapsarkitektur

Allmän plats

Nivå Landskapsarkitektur

Kvartersmark

Respektive byggaktör/arkitekt

Tryck:

Åtta 45, Stockholm 2018

Stadsbyggnadskontoret

Box 8314, 104 20 Stockholm

Telefon: 08-508 273 00

stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

stockholm.se/riddersvik